

DETSEMBER

6-19 ORIENTAALILISE JA ORIENTAALILISE ÜJAJA

nr. 6 / 110

EOL ÜLDKOGUL SEATI SIHTE

VRONI KÖNIG-SALMI TALLINNAS

Alates oma tegutsemise algusaastast, 1992, on Hekoteki ideoloogiks olnud meie klientide rahulolu. Oleme kasvanud ja arenenud koos meie klientidega, pakkudes täna võimalikult häid, majanduslikult põhjendatud lahendusi väga erinevatele kliendigruppidele. Tagasiside klientidelt, koostööpartneritelt ja kolleegidelt näitab et oleme olnud õigel teel, kuuludes täna Euroopa ühe juhtivama saeveskiseadmeid tootvad firmade grupi Sorb Industri AB (<http://www.lifco.se/>) koosseisu.

Meie projekteeritud ja valmistatud seadmeid kasutavad Soome, Rootsi, Saksamaa, Belgia, Inglismaa, Poola, Venemaa, Läti, Leedu, Valgevene, Ukraina, Lõuna-Aafrika Vabariigi, Venetsuela ja muidugi ka kodumaised puidutöötajad. Meie toodanguks on:

- palkide sorteerimisliinid
- seadmed saeveskitele
- konveiersüsteemid
- saematerjali sorteerimisliinid
- puidujäätmel töötavad katlamajad
- re-tsirkulatsioonifiltrid ja aspiratsioonisüsteemid
- puidugraanulite tehaste seadmed
- protsesside automatiseerimine

**KOOSTÖÖS
SAAVUTAME
ROHKEM!**

SISUKORD:

- 4 EOL Üldkogul Jänedal
- 5 Üldkogul autasustatud
- 6 Orienteerumisaasta 2008
- 11 Eesti O-tähed
- 12 Kahe hooaja vahel
- 15 Vroni König-Salmi
- 18 EOL sõbrad Nõmmel
- 19 Dr O-Trops tuleb ilmarahva ette
- 22 Rattaorienteerujate tegemistest
- 28 Eestimaa Spordiliit Jõud tegijad
- 28 Arne Kivistik – 75
- 29 O-Ringen Vasaloppeti radadel
- 32 Võsast väljas – Liis Johanson
- 34 OK JOKA hoiab traditsioone
- 35 Üks ennemuistne firmaspordiüritus
- 36 Kuidas ma orienteeruma hakkasin
- 37 Orienteerumine on ju hea!
- 37 Dr O-Trops
- 38 Juhatus otsused
- 39 Talvised võistlused

Esikaanel: Eesti koondislased alustasid Nõmmel EOLi sõprade kohtumisel ühistreeningut.

Foto: Arvo Saal

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 1/111 märtsis 2009

Kaastööd Orienteerujasse nr 1 saata hiljemalt 10. märtsiks.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit;
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo@joud.ee

Toimetus: ajakiri@orienteerumine.ee

Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Ruusalepp

Keeletoimetaja: Aili Miks

Kujundaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislit
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind 2009. aastaks 220 krooni. Arveldusarve:
10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei retsenseerita ega tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 6 korda aastas.

Vajame SUURT eesmärki

Eesti orienteerumisele oli lõpev, 2008. aasta väga tõine ja edukas. Auga tulime välja nii orienteerumisjooksu üliõpilaste maailmameistrivõistluste kui ka rogaini MMI korraldamisest. Kindlasti on nähtud vaev kaudselt seotud ka meie tippude suurepärase sportlike tulemustega. Kes teeb, see jõuab!

Aktiivne osalemine rahvusvahelises orienteerumiselus suurvõistluste korraldajana on taganud meile soliidse prestiiži maailma orienteerumisjuhtide ja teiste orienteerumismaade seas. Selle kinnituseks võib lugeda Jänedal toimunud EOL üldkogul IOF nõukogu liikme Leho Haldna tehtud ettepanekut kaaluda taotluse esitamist orienteerumisjooksu MMvõistluste korraldamiseks 2015. või 2016. aastal.

Orienteerumisjooksu MM ei ole veel kunagi toimunud nii väikese elanike arvuga riigis, kui seda on Eesti. Samal ajal on MMide eelarved viimastel aastatel kiiresti kasvanud. Pindalalt Eestist väiksemad riigid, kus MM on toimunud, on Taani ja Šveits, kuid elanike arvult ja sisemajanduse koguprodukti poolest on need riigid meist kordades suuremad. Ka on need mõlemad IOF asutajariigid aastast 1961 ja sellest ajast saadik osalenud aktiivselt rahvusvahelise orienteerumiselu juhtimises. Eesti Orienteerumislit tähistab järgmisel aastal küll oma 50. juubelit, kuid täieõigusliku IOF liikme staatuses oleme alles aastast 1992.

Leho pakutud väljakutse arvestab mitmete tippvõistluste heatasemelist läbiviimist Eestis. Samas teavad nende võistluste korraldamisega seotud inimesed, et täiskasvanute MM on korralduslikult kõigest varasemaist oluliselt töömahukam, keerukam ja kallim. Ent just seepärast see väljakutseks sobibki.

EOLi aktiivsemad klubid mõistavad hästi, et kui tahame näha oma tippe maailma paremikus ja meie ala atraktiivsena, on vaja suurvõistluste korraldamises osaleda. Õnneks ei ole O-jooksu täiskasvanute MM selleks ainuke valikuvõimalus.

On üks teine peibutav võistlus, mida Eestis veel korraldatud pole ja mille korraldusõigusele on IOF liikmete seas tihe konkurents. See on veteranide O-jooksu MM! Tavaliselt 3000-4000 osalejaga võistlus on keeruline piisavas koguses sobivate majutusvõimaluste leidmisel, kuid ülimalt atraktiivne käibenumbrite poolest. Erinevalt põhiklassi MMist maksavad rohkearvulised veteranid võistluste korraldamise suuremalt jaolt ise kinni ja korraldajad ei ole märkimisväärses sõltuvuses sponsorigest.

Ülalkirjeldatud mõtted läksid üldkogul liikuma ja esimesed võimaluste uuringud on nüüdseks ka tehtud. Võib väita, et suure tõenäosusega esitab Eesti orienteerumine 2009. aasta jaanuaris rahvusvahelisele alaliidule järjekordse suurvõistluse korraldustaotluse. Kui see peaks teistega konkureerides parimaks osutama, on meil jälle suur siht silme ees!

Soovin kõigile orienteerumissõpradele lumist ja sportlikku aastalõppu ning innustavaid väljakutseid uuel aastal!

SIXTEN SILD

EOL Üldkogu Jänedal 22.-23. novembril

Sixten SILD

Eesti orienteerumise iga-aastane spordipoliitiline tähtsündmus – EOL sügisene üldkogu, toimus sedakorda novembrituususes Jänedal mõisas, kuhu olid oma esindajad saatnud 27 alaliidu liiget 40st. Nagu aastakokkuvõtete tegemisel ikka, andsid tehtust aru juhatusel liikmed ja koondiste treenerid ning seati sihte edasiseks. Kõik see on kajastatud üldkogu protokollis, millega võib igaüks tutvuda EOL kodulehel. Siinkohal kommenteerin veidi mõnda olulisemat teemat, mis üldkogu keskmisest enam “erutas”.

Kõigepealt kasutasid paljud meie koondiste liikmed ja klubide esindajad vahetult enne üldkogu ära hea võimaluse ennast koolitada – Soome orienteerumiskorüfee Torsten Smedslundi 4tunnine loeng orienteerumistreeningust läks täissaalile. See on kahtlemata positiivne märk huvist sügavamate treeningualaste teadmiste vastu ning pani juhatusel liikmed mõtlema selliste koolitusvõimaluste laiendamise üle.

EOL tegevjuhi Paul Poopuu ettekandes oli üheks positiivseks noodiks info kolme uue klubi lisandumisest EOL liikmete hulka 2008. aastal. Need on OK Composter, OK Põrgupõhja ja OK Juku-Peedu asukohtadega vastavalt Hiiu-, Harju- ja Valgamaal.

Tippspordi poolel oli lõppev aasta meile väga edukas – suurvõistluste medalid saavutati O-jooksus nii noorte, juunioride kui ka veteranide poolt, rogainis, suusa-orienteerumises veteranidele ning lõpuks ometi ka rattaorienteerumise meeste põhiklassis. Saamata jäi küll põhiklassi medal O-jooksus, kuid esikümne piiril kohad saavutati meie tippude poolt sealgi ja kui lisada teatenaiskonna EMI kuues koht riikide arvestuses, siis võime aastaga kindlasti rahul olla.

Üldkogul ülekaalukalt suurima melu tekitanud teemaks oli järgmise aasta Eesti MV juhend, mille koostamine on küll juhatusel pädevuses, kuid mille ühe punkti osas soovis juhatus teada üldkogu seisukohta. Tegemist oli juhendi alguses oleva punktiga, mis sätestab Eesti meistrivõistlustel osalemise õigused. Senised juhendid on välistanud välismaalaste osalemise (kui nad just ei omanud pikaajalist elamisluba Eestis), siis nüüd pakkus juhatus üldkogule võimaluse langetada põhimõtteline otsus välismaalaste osalemise osas. Taustainfoks niipalju, et kõigi meie lähinaabrite juures on välismaalaste osalemine riigi meistrivõistlustel lubatud, kui nad on mõne sealse klubi liikmed. Pärast poolt- ja vastuargumentide ärakuulamist

ning erinevate variantide kaalumist hääletas üldkogu otsuse poolt, mis lubabki järgmisel aastal välismaalastest EOL klubide liikmetel osaleda Eesti MVI samadel alustel Eesti kodanikega. Erand tehti siiski teatejooksude osas ja 16 poolthääle, 3 vastuhääle ja 4 erapooletuks jäänuga vastuvõetud otsus kõlab järgmiselt:

“Eesti 2009. a. meistrivõistlustest võivad osa võtta:

- 1) Eesti Vabariigi kodanikud,
- 2) EOLi klubide liikmed.

Teatevõistlused toimuvad EOLi kuuluvate klubide 3liikmeliste nais- ja meeskondade vahel. MN20 ja nooremates võistlusklassides peavad kõik võistkonnaliikmed olema Eesti Vabariigi kodanikud või omama Eesti alalist elamisluba. Ülejäänud võistlusklassides peavad võistkonnas vähemalt kaks liiget olema Eesti Vabariigi kodanikud või omama Eesti alalist elamisluba.”

Saame siis järgmisel aastal näha, kui suure huvi avanenud võimalus välisriikide kodanikes tekitab. EOL juhatusel eeldab siinkohal (nagu ka meie naaberriikide alaliidud), et meistrivõistlustele tulevad need välismaalastest klubi liikmed, kelle side esindatava klubi ja Eestiga on midagi märksa enam kui auhinnakolleksionääri kitsarinnaline saamahimu.

Põhjaliku ja täpse ülevaate orienteerumisharrastuse kvantitatiivsetest näitajatest andis Tarmo Klaar. Rõõmustav oli kuulda, et O-päevakutel osalejate arv ja osalemise aktiivsus on endiselt tõusujoonel.

Üldkogu esimese päeva lõpul tõusis auditooriumi tähelepanu veel ühel puhul haripunkti. See juhtus siis, kui sõna võttis meie eelmine president ja IOF nõukogu liige Leho Haldna ning soovitas tõsiselt kaaluda O-jooksu MM-i korraldamist Eestis 2015. või 2016. aastal. Julge mõte väärib julgeid tegijaid ja vajab paraku ka väga jõukaid toetajaid. Samas pakuti välja ka juba varem Kagu-Eesti orienteerujate peas liikunud mõte veteranide MM-võistluse korraldamisest. Seda saaks taotleda juba aastaks 2012. Selle võistluse puhul on põhiküsimuseks 3000-4000 võistleja kompaktnel majutamisel. Õhtuses mitteametlikus suhtlusvoorus Jänedal Spa hubastes oludes tundus igatahes, et veteranide MM-võistluse mõte hakkas nii mõneski peas idanema.

Üldkogu teine päev oli tavapäraselt vähema osavõtjaskonnaga, kuid esindatud olid siiski samad 27 klubi. Oodatult oldi leplikud EOL liikmemaksu *status quo* suhtes, 2000 krooni klubi kohta on püsinud muutumatuna juba õige mitu aastat.

Kuno Rooba esitles üldkogule rattaorienteerumise arengukava aastateks 2009-2012. Põhjalik töö lähtub kevadel kinnitatud EOL arengukavast ja sellest õhkub uut optimismi, mis tugineb paljuski Tõnis Ermi tänavustel medalivõitudel. Tähtsaimaks teguriks ala edendamisel Eestis on praegu harrastajate ringi laiendamine.

Juttu tehti ka ajakirjast "Orienteeruja", mis jätkab ilmumist seniste eestvedajate juhtimisel. Endiselt on oluline tellijate arv, mis peaks igal juhul olema üle "maagilise" 500. Nagu

varasematelgi aastatel, peavad klubid selleks tellijatega tõhusat tööd tegema.

Üldkogu lõppsõnast jäid kõlama murenoodid järgmise aasta eelarve suhtes, mis on esialgu üsna prognoosimatu, kuid kindlasti mitte suurem kui tänavu. Samas on ka põhjust valmistuda pidulikeks sündmusteks – EOL saab 2009. aastal 50aastaseks ja sama tähtpäeva tähistab ka Jüriööjooks. Need on tähtpäevad, mis väärivad tähistamist ja selles osas on juhatusel olemas ka konkreetsed plaanid.

Eesti Orienteerumislidu üldkogul Jänedal autasustati:

Tulemuste eest 2008. aastal

Medalivõitjad tiitlivõistlustel 2008 (autasustatakse meenega või meene ja spordistipendiumiga; stipendium kantakse sportlase koduklubi arvelduskontole).

TÕNIS ERM (RO MM, sprint – PRONKS, RO EM, sprint – HÕBE, RO EM, lühirada – HÕBE. Stipendium 12 000 krooni.)
SANDER VAHER (OJ üliõpilaste MM, lühirada – KULD, OJ üliõpilaste MM, teade – HÕBE. Stipendium 8 000 krooni.)
TIMO SILD (OJ juunioride MM, tavarada – HÕBE. Stipendium 5 000 krooni.)
LAURI SILD (OJ noorte EM, M18 tavarada – PRONKS, OJ noorte EM, M18 teade – KULD. Stipendium 6 000 krooni.)
KENNY KIVIKAS (OJ noorte EM, M18 teade – KULD. Stipendium 3 000 krooni.)
RAIDO MITT (OJ noorte EM, M18 teade – KULD. Stipendium 3 000 krooni.)
PEETER PIHL (OJ üliõpilaste MM, teade – HÕBE. Stipendium 3 000 krooni.)
MARKUS PUUSEPP (OJ üliõpilaste MM, teade – HÕBE. Stipendium 3 000 kr.)
LAURI TAMMEMÄE (OJ üliõpilaste MM, teade – HÕBE. Stipendium 3 000 krooni.)
ARMO HIIE (OJ veteranide MM, M40 – HÕBE)
MARJE VIIRMANN – (OJ veteranide MM, W45 – PRONKS, Rogaini MM, veteranide segavõistkond – KULD)
RICHARD ROODEN (OJ veteranide MM, M85 – PRONKS)
PRIIT RANDMAN (Rogaini MM, meesjuuniorid – KULD)
AIN ROOSIMÄGI (Rogaini MM, meesjuuniorid – KULD)
TÕNIS TULP (Rogaini MM, meesjuuniorid – KULD)
ALEKSANDER PRITSIK (Rogaini MM, meesveteranid – KULD)
JAAK VÄÄRI (Rogaini MM, meesveteranid – KULD)
EDUARD PUKKONEN (Rogaini MM, veteranide segavõistkond – KULD)
MATI PREITOF (Rogaini MM, veteranide segavõistkond – KULD)
ARVO KIVIKAS (Rogaini MM, mehed superveteranid – KULD)
JOHANNES TASA (Rogaini MM, mehed superveteranid – KULD)

Treenerid

SARMITE SILD – T. ja L.Silla treener
ELO SAUE – K.Kivikase treener
NIKOLAI JÄRVEOJA – R.Mitti treener

Tulemuste eest tiitlivõistlustel (autasustatakse meenega)

OLLE KÄRNER – (OJ MM tavarada – 8. koht)
ANNIKA RIHMA – (OJ MM lühirada – 11. koht, OJ EM teade – 6. koht, OJ EM teade – 6. koht, OJ üliõpilaste MM sprint – 8. koht)
LIIS JOHANSON – (OJ EM teade – 6. koht)
MERIKE VANJUK – (OJ EM teade – 6. koht)
MARGUS HALLIK – (RO MM teade – 5. koht, RO EM teade – 6. koht, RO MM sprint – 12. koht)
LAURI MALSROOS – (RO MM teade – 5. koht, RO MM teade – 6. koht, RO MM sprint – 10. koht)
TIIT TOOMAS – (RO juunioride MM, sprint – 6. koht)
ALEKSANDR SHVED – (OJ noorte EM, M16 tavarada – 8. koht)
TAANIEL TOOMING – (RO noorte KV, M17 tavarada – 4. koht, RO noorte KV, M17 lühirada – 8. koht)

Parimad 2008 (valitakse üldkogul, autasustatakse meenega või diplomi ja rahalise toetusega klubile)

1. „Aasta tegija“ 2008
2. Parim rattaorienteeruja 2008
3. Parim naine orienteerumisjooksus 2008
4. Parim mees orienteerumisjooksus 2008
5. Parim orienteerumisspordi võistlus 2008
 - 1) Üliõpilaste MM 3000 krooni
 - 2) Suunto Games 2000 krooni
 - 3) Eesti MV sprint 1000 krooni

NIKOLAI JÄRVEOJA
TÕNIS ERM
LIIS JOHANSON
SANDER VAHER

6. Parim orienteerumiskaart 2008

1) Sahkri-Veskimõisa-Poka	3000 krooni
2) Prangli	2000 krooni
3) Karula RP	1000 krooni

EOLi võistluste korraldajad (autasustatakse meenega)

OK Põlva Kobras	16. tudengite maailmameistrivõistlused, EMV pikk rada
OK Kooperaator	EMV öine, Jüriöö jooks
OK Peko	EMV lühirada ja teade M,N21
SK Tallinna Kompass	EMV sprint
OK Ilves	EMV tavarada ja teade noored/veteranid
JOKA	EMV RO lühirada ja tavarada
OK Võru	Suunto Games

Koondiste juhendajad (autasustatakse meenega)

Tarvo Avaste	OJ koondis
Vallo Vaher	OJ juunioride- ja noorte koondis
Kuno Rooba	SO juunioride- ja noorte koondis

EOL edetabeli võitjad 2008 (autasustatakse karikaga)

NAISED

1. Liis JOHANSON (OK Põlva Kobras) 103,78
2. Annika RIHMA (OK Põlva Kobras) 102,92
3. Merike VANJUK (OK Kape) 99,57

MEHED

1. Olle KÄRNER (EKJ SK) 103,48
2. Timo SILD (OK Võru) 96,11
3. Sander VAHER (EKJ SK) 95,18
- M12 Vadim SHVED (SRD) 5,79
- M14 Kristjan-Martin KIRJANEN (TA OK) 19,98
- M16 Aleksandr SHVED (SRD) 55,38
- M18 Lauri SILD (Võru) 70,65
- M20 Timo SILD (Võru) 90,14
- M35 Ville VINKEL (West) 76,97
- M40 Armo HIIE (Kape) 74,49
- M45 Jaanus REHA (Kooperaator) 67,84
- M50 Rein ROONI (Orvand) 63,25
- M55 Koit PAASMA (Lehola) 56,24
- M60 Toivo SAUE (HOK) 52,35
- M65 Mihhail TAIVERE (Kape) 40,45
- M70 Heino MARDISTE (Kape) 18,35
- M75 Arne KIVISTIK (Kape) 12,06
- N12 Alina KRAMARENKO (SRD) 9,41
- N14 Triinu ROONI (Orvand) 28,99
- N16 Kaia KIVIKAS (Ilves) 56,36
- N18 Piibe TAMMEMÄE (Orvand) 76,53
- N20 Grete GUTMANN (Rae) 80,84
- N35 Jana KINK (Kape) 69,66
- N40 Jana KINK (Kape) 76,12
- N45 Marje VIIRMANN (KEK RSK) 61,95
- N50 Ene SULG (Orvand) 53,38
- N55 Liivi PARIK (Otepää) 52,46
- N60 Viivi REBANE (Orion) 32,20
- N65 Maire RAID (Tammed) 36,15

EOL-i abilised (autasustatakse meenega)

- Arvo Saal** – Orienteeruja peatoimetaja
Alar Assor – JWOC koondise esindaja
Jürgen Einpaul – JWOC koondise esindaja
Timo Suppi – MN21 koondise taustajõud
Karli Lambot – MN21 koondise taustajõud
Herje Aibast – MN 21 koondise füsioterapeut

Orienteerumisaasta 2008

- ühiselt ehitatud rada

Märkmeid möödunud aastast tegid

Mihkel JÄRVEOJA ja **Sixten SILD**

Jaauar

“Hetke pärast – kui õu lööb heledaks ja kõlavaks ilutulestiku paukudest – pidagem väike paus. Pöörake oma pilk perekonnale ja kaaslastele. Õelge aitäh oma naisele, oma mehele, oma lastele, isale, emale. Suruge sõbra kätt, ja õelge: sa oled hea mees, sa oled hea naine.” – Vabariigi valitsus lubab, et Eesti 90. juubeliaasta tuleb enneolematu ning särav.

President Ilves süstib oma uusaastakõnes indu juurdegi: „Ärme usu neid, kes täna kriisi ja krahhi kuulutavad. Nad liialdavad ja eksivad, eksitavad ja hirmutavad.”

Suusaorienteerujad teevad sellest omad järeldused ning investeerivad uude varustusse. Raul Kudre kiri orienteerujate listis lööb aga kildudeks peomeeleolu fassaadi: „Värskas OK Peko rajameistrid otsustasid täna hommikul maastiku ülevaatusel, et ei taha tekitada võistlust, kus joostes saab kiiremini kui suusatades. ... Põlva MV suusaorienteerumises ei toimu. Lükkame võistlused määramata ajaks edasi ja ootame lund juurde.“ Juba vanarahvas ütles, et kuni või suus ära sulab, on vanatüdrukul ikka veel lootust mehele saada. Ootuseks ja lootuseks lumi aga jäigi.

Õnneks hullutas Valgehobusemäel spordirahvast seiklusspordiüritus WinterXdream, mille võitjavoistkond R.Eensaar, S.Eensaar ja A.Kraas võtsid kokku mõttega, et oli päike,

oli lumi, oli märg soo ja jalad märjad – mõnus.

Saalibändi ja indiaa mehi rõõmustas järjekordne siseorienteerumise sari perekond Tarmakute juhtimisel.

Veebruar

Geograafiliselt juba hoomamatuks muutuv Tartu maraton, millel enam aastaid pole Tartuga suurt pistmist, edastas pressiteate, et Worldloppet kalendrisse kuuluv 38. Tartu Maratoni Avatud Rada toimub pühapäeval, 10. veebruaril Haanja suusaradadel stardiga Haanja Puhke- ja Suusakeskuses. Ametlik maraton aga jäigi sõitmata.

Puhtalt formaalsusena kõlasid teated, et „Eesti meistrivõistlusi suusaorienteerumises lühirajal ja tavarajal ei ole võimalik korraldada ja on edasi lükatud” ja “Eesti MV märkeorienteerumises ei toimu”. Kiretult suhtuti ka uudisesse, et Valgamaa MV märkeorienteerumises

toimuvad joostes. Moodsad ajad ei paku üllatusi.

Eestist emigreerunud koondislased osalesid aga Bulgaarias toimunud MK etappidel ja noorte ning juunioride maailmameistrivõistlustel. Noortest osalesid Daisy Kudre ja Sander Linnus, juunioridest Ain Roosimägi, Joonas Oja, Tiit Toomas, Mirjam Rauba ja Piibe Tammemäe. Täiskasvanutest esindas Eestit Taavi Nurm. Paremad individuaalsed tulemused jäid teise kümnesse ning teatesõidus saavutas Eesti juunioride meeskond 8. koha, kuigi veel viimases vahetuses oldi tihedas medalikonkurentsis. Naisjuuniorid olid teates seitsmendad.

Vabariigi aastapäeva eel ületavad Läti kütid ja seiklusspordlased Eesti kontrolljoone, kui toimub provokatiivse nimega seiklusspordiüritus WAR 2008 BORDERLAND. Samal ajal, napid 50 km Toompealt eemal, korraldab grupp orienteerujaid mustvalge kaardiga Nõukogude armee aastapäeva o-ürituse, mis rahvuslaste poolt soovitatakse ümber nimetada Konstantin Pätsi sünniaastapäevajooksuks.

Ärevates oludes peab kaitseväge ülejuhataja vajalikuks veel samal päeval rahva poole pöörduda: „Usun,

et tänased koolipoisid ja -tüdrukud on sama aatelised, nagu olid need noored, kes läksid vabatahtlikena klasside ja sõpruskondade kaupa *in corpore* Vabadussõtta...”

Märts

Kuu alguses sadas lund ning Haanjas suudeti läbi viia traditsiooniline suusamaraton. Kuna Tartu maraton oli ära jäänud, pidasid paljud just Haanja maratoni aasta tähtsaimaks suusasõiduks. Harrastussportlaste suur eeskuju Priit Pullerits lubas „megagiga pauku“, kuid tõdes hiljem, et ei tulnud „ei laksu, ei pauku“.

Mõned päevad hiljem, just siis, kui lumi oli ära sulanud ning uus veel maha polnud sadanud, kasutas juhust Kuno Rooba ning teatas, et 15.-16. märtsil EMV suusaorienteerumises ei toimu.

Suusaorienteerujate maailmakarikasari lõpetati aga finaalidega suurel orienteerumis- ja talispordimaal Kasahstanis, kus IOF volinikuna osales ka Sixten Sild. Vaatamata eelarvamustele oli tegemist selle hooaja parimate MK-etappidega.

Märtsi viimasel nädalavahetusel kattus maa jälle lumega ning Virumaa Teataja kirjutab, et „laupäeval võtsid sajad suusasõbrad Mõedaku maastiku suurepäraselt ettevalmistatud radadel talvest ja iseendast viimast.“ 24. Viru maratoni lõpuprotokolli kaunistab Timo Silla 41. koht.

Suusaorienteerujate kodune kalender koosnes lõpuks kahest võistlusest, millest üks viidi läbi joostes. Talvekuude keskmine temperatuur oli Eestis $+0,5^{\circ}\text{C}$ normiks peetava pikaajalise keskmise $-5,5^{\circ}\text{C}$ asemel.

Aprill

Traditsiooniliselt talvine Karjalaske-võistlus peeti sel aastal üllatavalt kevadiselt Rõuge kandi metsades. Tugevas konkurentsist näitasid talvise ettevalmistuse õnnestumist perekond

Vaher – Sander meeste ja Maret naiste põhiklassis. Enne seda katsuti aga jõudu ka öises Puiga alevikus.

Suure hurraaga algas päevakuliste pikk ja kurnav hooaeg. Regulaarselt hakkasid päevakud toimuma 14 maakonnas ning võimalus oli metsa minna esmaspäevast neljapäevani. Arenemisruumi oleks veel Jõgevamaa ja reedese päeva kaasamisega.

Ilusa-maastiku-võistlus ja Setomaa uhkus Peko Kevad joosti ajaloolises paigas, umbes 12 000 aastat tagasi kujunenud jääjärveliste mõhnade vahel. Oma kevade tervitusega tuli paar nädalat hiljem välja ka Tartu klubi Kape. Tartu Kevad Võrtsjärve idakaldal üllatas auhinnalauaga, kui meeste klassi võitjat autasustati kasti

Kobras ning OK Orvand NB Team.

Samal õhtul, kui üks „vana hea“ kontseptsioon ennast õigustas, kukkus teine aga läbi. Aastaid lollikindlana tundunud „autovõti autokummil“ kontseptsioon muugiti kurikaelade poolt lahti ning saladuslikul moel kadusid autodest fotokaamerad ja rahakotid. Sai selgeks, et Eesti orienteerumine vajab uusi lahendusi.

Mai

Kohé kuu alguses kogunesid ligi 800 orienteerujat kaheksast erinevast riigist Karula kõrgustiku servaalal (Hargla-Taheva maastikul) toimunud Eesti suurimale mitmepäevajooksule

õllega ning kõik osalejad said pärast jooksu nätsu.

Pärast seda, kui 1343. aastal eestlased Padise kloostri tapsid 28 munku ning 1984. aastal 25. Jüriöö jooksu pidasid, kordus ajalugu sel aastal, kui toimus 49. Jüriöö jooks. 353 värvilistes riietes orienteerujat ja seiklussportlast piirasid kloostri terve öö. Teadjamad mehed õigustasid „vana head“ kontseptsiooni, et piiramist alustati pimeduses, mitte ei tormatud peale siis, kui ehavalgus alles pikki varje heitis.

Eelmisel aastal korras troonilt tõugatud Saue Tammede võistkond võitis taas (koosseisus Jürgen Einpaul, Kirti Rebane, Peeter Pihl, Viivi-Anne Soots ja Erkki Aadli) ning neile järgnesid OK Põlva

Ilves-3. Meeste klassis aastaid „lootustandva noorena“ figureerinud Peeter Pihl näitas fännidele ja vaenlastele, et sel aastal on õigustatud nii lootus kui ka noorus. Tasuks teine koht, sest klubikaaslane Erkki Aadli oli siiski kõvem mees. Eliitmees Olle Kärner tõdes oma blogis, et „lendab, aga väga madalalt“.

Vilniuses toimunud Balti meistri-võistluste järel pidi ajakiri Orienteeruja kirjutama, et koondis esines tublilt, aga särata. Kuigi medaleid võideti kõigis vanuseklassides, tõusid kõrgeimale astmele ainult M16 teatevõistkond koosseisus Aleksander Shved, Rene Post ja Sergei Rjabõshkin. Riikide arvestuses oli Eesti teine – Läti järel

ja Leedu ees. Teised Balti riigid ei osalenud.

“Aastale 2001 järgnesid kuus aastat esikohaga. Oli ka päris tore. Ja tänava ... tänava seisis mu teele üks teine sitke ja elukogenud tamm, kes ajaga ainult väge juurde on kogunud. Erkki Aadli on värske Eesti meister lühirajal, mul üks hõbe juures. Pole ka viga.” – Olle Kärner.

Aasta esimesed vabariigi meistrid selgusid Põlvamaal Kõvera järve ääres. OK Peko korraldatud lühirada ja põhiklasside teade sai teoks tehniliselt suhteliselt lihtsal ja kiirel maastikul. Lihtsuse üle kurtsid hilisemates arutlustes pigem aga need, kes kiiremini joostes asja keerulisemaks ei osanud teha. Naiste põhiklassis tegi korraldajatele rõõmu Anu Annuse kuldmedal ning Peko naiskonna pronksmedal teatejooksus, kus Anu kõrval kuulusid võistkonda N16 klassi tüdrukud Kaisa Raudkepp ja Daisy Kudre. Võitis OK Põlva Kobrase naiskond.

Meeste teatevõistluses tundus kahe vahetuse järel vääramatuna OK Võru võit, kui juunioride maailmameister ja Viru Maratoni 41. koht Timo Sild 3minutilise eduga metsa lasti. 14minutiline eksimus 2. punktiga (millele aasta jooksul lisandus 10minutilised vead ka Läti MVl ja Juunioride MMi lühirajal) andis hoopis uue mõiste väljendile „Timo Silda tegema“ (veidi üle kuu aja hiljem võidab Timo juunioride MMil tavaraja hõbemedali). Sogases vees tõmbas aga kõige suurema särje välja Kaitsejõudude SK (Marek Nõmm, Rain Eensaar, Sander Vaher). OK Võrule tubli 6. koht. Koondisekohad nädal hiljem algavateks Euroopa meistri-võistlusteks olid jagatud.

Lätti, Ventspilsis sõitsid Annika Rihma, Liis Johanson, Kirti Rebane, Merike Vanjuk, Piret Klade, Tiina Laas, Andreas Kraas, Erkki Aadli, Marek Nõmm, Olle Kärner, Sander Vaher ja lootusi õigustanud noor Peeter Pihl (esimesed tiitlivõistlused tema jaoks). Koondise treener Tarvo Avaste hindas koondise esinemist tagasihoidlikuks, mida võis põhjustada

maastiku ja vastaste alahindamine. Säravaimaks tulemuseks jäi naiste teatevõistkonna 6. koht riikide arvestuses. Korraldajamaa Läti sai oma tasu Mártnš Sirmaisi hõbemedali näol lühirajal, teadagi kelle järel.

Eesti pinnal sai madistada Virumaa O-jooksul, Läänemaa MV-l, Klubide karikal, Peko MTBO-l ning Tartus kogus populaarsust uus linnasprindi võistlus, kus märkesüsteemiks oli kohtuniku allkiri igas kontrollpunktis.

Juuni

Piiriülest koostööd ergutas OK Võru, korraldades päevaku Lätimaal, Veclaicenes, mis asub Murati piiripunkti vahetus läheduses. Kuu keskel oli aga jälle Lätti asja, kuna EOLi noortelaager, kus osales ligi sada noort, toimus Apes.

Kuu teisel nädalavahetusel toimus Suvejooks, korraldajaklubi LSF Pronoking Team. Klubi avaldas paar

Timo Sild

aastat tagasi oma kontseptsiooni, et Suvejooks on olnud, on praegu ja peab ka tulevikus olema eelkõige rahvavõistlus. Viimastel aastatel on see kontseptsioon edukas olnud ning kesksuvine võistlus kogub jälle populaarsust.

Kõigi aegade osavõturohkeimal (1454 meeskonda 10178 võistlejaga), 60. Jukola teatejooksul Soomes tegi Olle Kärner Eesti orienteerumisajalugu, olles esimene eesti soost mees, kes on kuulunud võitjavõistkonda. Olle koduklubi Delta võistkond, kus eestlase roll oli eelviimane, 6. vahetus, saavutas selge, 1,5 minutilise võidu. Koos naiste teatejooksuga osales üritusel kokku 14062 orienteerijat. Eesti meeskondadest oli edukaim SKM! 88. ning naiste jooksus OK Kape 42. kohaga. Hilisemas analüüsis arvutasid orienteerumisentusiastid välja, et kui iga vahetuse parimad eestlased oleksid moodustanud oma võistkonna, oleks see saavutanud 13. koha ja kaotanud võitjale veidi üle 16ne minuti.

Üldiselt möödus kuu rahulikult ning ajal, kui öö ja päev ulatasid teineteisele käe, valmistusid orienteerujad selleks tralliks, mis järgmisel kuul kõik ees ootas. Suveidüllil lõhkusid seiklussportlaste hingeldamine ja huiked öisel Hansapank Xdreami osavõistlusel Karksi-Nuia kandis või siis saagide undamine, mis kostis kaugelt Saksamaalt metsameeste Euroopa meistrivõistlustelt. Eestlased tulid sealt tagasi nii mõnegi medali ja pakuga.

Juuli

Üks tiitlivõistlus ei jõudnud veel lõppeda, kui teine juba oli alanud. Justkui generatsioonide kokkupõrge, võistlesid samal ajal tiitlite pärast nii veteranid kui ka juuniorid. Õnneks lahutas neid linnulennult ligi 2500 kilomeetrit. Juunioride MMil Rootsis Göteborgis, olgugi lühirajal veidi ebaõnnestunud, tõusis Timo Sild uueks rahvuskangelaseks, võites

tavarajal hõbemedali (kuldmedal 12 sekundit eespool ning pronksmedal 2 sekundit tagapool) ning olles sprindis 7. Individuaaldistantsil pole eestlastest keegi varem nii kõrgele küündinud. Teatemeeskond lõpetas väga tugeva 4. kohaga.

Samal ajal veteranide MMil Portugalis võitlesid 35-90aastased kogemustega sportlased elu eest ja kuulsuse nimel. Elu ja medalitega tulid tagasi Marje Viirmann (pronks), Richard Rooden (pronks) ja Armo Hiie (hõbe).

Inimesed, kes paigutuvad juunioride ja veteranide vahele, said osaleda juubeli Ilvesteatel Obinitsas. Juba 30. korda toimuv 3päevane teatejooks, mille kõrgajal, 1989. aastal, osales seal pea 4000 osavõtjat, on küll umbes 10 korda väiksemaks muutunud, ent omab siiski tähtsat kohta suvises okalendris. Läti klubi ees suutis võidu koju jätta OK Orvand NB Team ning naiste arvestuses oli parim OK Põlva Kobras.

Rattaorienteerujad, kes on suusa-orienteerujate kõrval teine arvukam vähemus Eesti orienteerumiseühiskonnas, kuid keda ilm nii palju ei diskrimineeri, kemplesid meistritiitlite pärast Valgehobusemäel. Nii lühi- kui ka tavarajal olid parimad Maret Vaher ja Tõnis Erm.

Orienteerumise aasta tippsündmusele – maailmameistrivõistlustele Tšehhi Olomouci sõitsid Eesti koondise koosisus Merike Vanjuk, Kirti Rebane, Liis Johanson, Annika Rihma, Olle Kärner, Erkki Aadli, Sander Vaher ja noor Peeter Pihl. Parimad tulemused olid Olle Kärneri suurepärase 8. koht tavarajal ning Annika Rihma sama suurepärase 11. koht lühirajal. Lühiraja maailmameistriks krooniti juba viiendat korda võitmatuna näiv Thierry Guergiou ning naiste klassis oli lühirajal hõbedasel astmel 39aastane Vroni König-Salmi. Teatevõistlus lõppes väga dramaatiliselt, kui Guergiou, olles tõstnud Prantsusmaa viimases vahetuses liidriks, sai mõni kilomeeter enne finišit mesilaselt nõelata ning allergia tõttu enam edasi ei suutnud joosta.

Seda, mida ei suuda teha kümned parimas vormis olevad konkurendid, suudab üks väike mesilane!

Üle 21 000 osalejaga Rootsi 5päevajooksul O-Ringen võitis värske rahvuskangelane Timo Sild teist aastat järjest juunioride eliitklassi ning tema vend Lauri Sild oli M18 eliitklassis teine. Kokku osales umbes sadakond eestlast.

August

„Prangli saarel tuli üliõpilaste maailmameistriks Sander Vaher.“ Niimoodi kuulutas rõõmusõnumit Eesti Rahvusringhääling oma uudistesaaetes. Pranglis, Veskimõisas ning Tähtveres üliõpilaste maailmameistrivõistlused tõepoolest OK Põlva Kobrase, Akadeemilise Spordiliidu ning tohutu hulga vabatahtlike korraldusel toimusidki. Lisaks TTÜ üliõpilase Sandri ülekaalukale võidule lühirajal, käisid poodiumil ka geograafiatudeng Markus Puusepp (tavaraja 6. koht) ning Eesti teatemeeskond (Lauri Tammemäe, Sander Vaher, Peeter Pihl, Markus Puusepp), kes teel viimasesse punkti jäi ilma kuldmedalist, kuid võitis hõbeda.

Vaid nädal hiljem kuulutati Sander esimeseks Kõvaks Meheks. Kõva Mehe jooksu veidi vähem kõvad mehed, ent siiski kõvemad kui kõik muud mehed, olid Erkki Aadli ja Jürgen Einpaul. Kõige kõvem naine oli Viivi-Anne

Olle Kärner

Soots. Mudas püherdavate, igapäevaelus valgete särkide ja lipsudega tähtsaid äriasju ajavate inimeste suust jäi üldiselt kõlama hüüd, et küll on mõnus!

Eesti esimene tõeline linnasprindivõistlus leidis aset Tallinna vanalinnas. Kõige suurem tunnustus SK Tallinna Kompassile, kes julges ette võtta selle keerulise protsessi, et saada jagu nii MUPOst kui ka matisongiseppadest ja avada vanalinn orienteerujatele. Põhiklassi sprindimeistriteks tulid Andreas Kraas ja Viivi-Anne Soots. Ükski välismaa turist tõsiselt viga ei saanud. Samal õhtul pimedas metsas üllatas kõiki koondisemehi Silver Eensaar, kes oli enne starti naisele lubanud, et ilma kullata ta koju ei tule. Naiste seas võitis oma selle aasta ainukese meistritiitli Merike Vanjuk.

Kui juba meistritiitleid jagati, soovis oma osa ka esimene Kõva Mees ja Prangli saare kroonimata kuningas Sander Vaher. Veskimõisas, tudengitele juba tuttavalt maastikul toimunud tavaraja meistrivõistlustel

Annika Rihma

Sander Vaher

ta koos õe Maret Vaheriga selle teoks tegigi. Äärmiselt tihedaks kujunes M55 klass, kus esikolmik mahtus 27 sekundi sisse.

On teada-tuntud lugu, et kui kumm katki ei lähe või kett maha ei tule, on Eesti rattaorienteerujad alati ohtlikud. Kõik möödunud neljandad, viiendad ja kuuendad kohad sõitis Tõnis Erm Poolas toimunud ratta-o MMi sprindidistantsil lõpuks pronksmedaliks. Ka Tiit Toomas mahtus juunioride klassis kuuendana poodiumile.

September

Hooaja viimased meistrivõistlused toimusid Põlvamaal Krootusel pikal rajal. Kuigi põhiklassis puudusid mitmed koondislased, oli ülekaalukalt kõige pikem ja vastupidavam juba teist aastat järjest Markus Puusepp. Võistlusjärgselt teadsid vanemad mehed saunas rääkida, et omal ajal, olgu eelneval öhtul olnud pulm või pummelung, olid mehed järgmisel päeval kõik ikka stardis. Naiste põhiklassis võitis lõpuspurdiga esimese meistritiitli Liis Johanson.

Tähelepanuväärne on see, et vennad Timo ja Lauri Sild võitsid aasta jooksul Eesti meistrivõistlustelt kahe peale 11 kuldmedalit, ehk peaaegu kõik, mida joostes on võimalik saavutada. Enamat takistas Timo kättpidi valesse ämbrisse astumine lühirajal. Käigem ikka jalgadel!

2006. aastal TA Orienteerumisklubile tehtud ettepanek korraldada kahe aasta pärast 8. rogaini maailmameistrivõistlused sai septembri teisel nädalavahetusel teoks. Karula rahvusparki tuli rogainima 340 võistkonda 23-st erinevast riigist. Selleks oli kaardis-

tatud ligi 300 ruutkilomeetri suurune maa-ala. 24-tunnisel võistlusel oli põhiklassis parim Eesti võistkond Silver ja Rain Eensaar 4. kohaga. Oma vanusegruppides võitsid esikoha aga Priit Randman, Ain Roosimägi ja Tõnis Tulp; Aleksander Pritsik ja Jaak Väärssi; Marje Viirmann, Eduard Pukkonen ja Mati Preitof ning Arvo Kivikas ja Johannes Tasa.

Tõnis Erm pedaalis ennast Kura säärel toimunud Euroopa meistrivõistlustel kahel korral hõbemedalile ja Taaniel Tooming üllatas M17 klassis 4. kohaga.

Igasügisene tippsündmus Suunto Games üllatas sel aastal maitsva seaprae ja erakordselt põneva M55 rajaga. Ka Suunto Games, nagu paljud Eesti teisedki võistlused, tähistas sel aastal juubelit – 20. võistlus peeti OK Võru poolt Meeksi oja ääres, mis on püsinud piirilõiguna eri riikide vahel juba 800 aastat.

Oktoober

Lauri Sild nuhtles Läänemere põhjaosa rahvaid Roots, Smålandis, Balti regiooni noortematšil M18 klassis ning kokkuvõttes sai Eesti esindus kolmanda koha.

Nädal hiljem Šveitsis Euroopa noorte MV-l oli põhjust jälle Lauri nime suhu võtta, kui tavarajal võitis ta pronksmedali, sprindis oli 4. ning teatevõistlusel

koos Raido Miti ja Kenny Kivikaga sai kuldmedali. Raidole ja Kennyle oli see juba kolmas teatemedal järjest – nüüd on kogu komplekt koos. Raido sai ka individuaalselt sprindis 10. ja Aleksander Shved tavarajal 8. koha. Parima tüdrukuna oli Piibe Tammemäe sprindis 15.

Leedus toimunud militaristide igaastasel kokkutulekul ja paraadil jäi Eesti kahurvägi üle mitme aasta medalita. Puhastamata püssidest pressis kõige paremad paugud välja Andreas Kraas (lühirajal 15.) ja Maret Vaher (mõlemal distantsil 11.). Kuigi naised jäid teatevõistlusel esimesena medalita, oli rõõmustav meeste 5. koht, sest tasemelt on tegu äärmiselt tugeva võistlusega. Järgmisel aastal varitsetakse vaenuvägesid juba Eesti võpsikus, võistluskeskusega Võru linnas.

November

Eesti auväärseim O-klubi, Tartu Ilves broneeris oma 30. sünnipäeva suurejooneliseks tähistamiseks Tartu Lauluväljaku. Oodatud öölaulupidu jäi osalejate vähesuse tõttu siiski ära ja kohale tulnud ajasid oma asja mõnusalt ära lauluväljaku kohvikus. Öhtu tegijaks sai Pille Taba – ettelugemisele tulnud bestselleri e. klubi põjaliku kroonika kauaaegne koostaja.

Ligi 40aastase treenerikogemusega Soome orienteerumiskorüfee Torsten "Totte" Smedslund poetas Jäneda mõisas 50le võsajooksuentusiastile suure hunniku tarkuseteri. Oli, mida nokkida.

EOL Üldkogu möödus sõbralikus üksteisemõistmise õhkkonnas, sest looduskatastroofid on ikka inimesi ühte liitnud. Ilmselt paljuski tänu Eestimaad laastanud lumetormile lubas üldkogu leplikult järgmisel aastal ka välismaalased EMV-le osalema – mida rohkem lumekühveldajaid, seda suurem on ju tõenäosus ellu jääda!

Aasta tegija valimisel ei olnud kahtlust – see on Kolla Järveoja! Mees tegi aasta parima o-võistluse

ehk Üliõpilaste MM-i, 20aastaseks saanud Kobrase klubi, aasta parima naise o-jooksus Liis Johanson ja parima mehe o-jooksus Sander Vaher! Tehke järele või makske kinni!

Õhtuks sulgus üldkogu alles jäänud elavjõud loodusstihi eest katakombidesse, kus Paul Poopuu avastas Vana-Rooma ajast säilinud Jäneda spa termid. Vett (ja mitte ainult) voolas seal ojadena, sõin ja jõin seal minagi, kõhtu ei saanud midagi. See eest hakkas julgust võtnud mehepoegade ees terendama Veteranide MM-i või miks mitte O-jooksu MM-i korraldaja autroon.

Suusa-o mehed ei saanud buraane välja ajada, sest hang oli garaaži ees. Oodati sulailma. Lund oli Eestimaal 10-60 sentimeetrit ning Lõuna-Eestist tulid ärevad teated, et Võru ja Põlva on maailmast ära lõigatud. Tuntud orienteeruja Markus Puusepp aitas kusagil seal ärälõikejoonel, Tatra oru

kandis, lükata suverehvidega „jobu“, kes iroonilisel kombel osutus tööle hilinevaks saameheks. Peaminister võtab sõna: „Daamid ja härrad, kui keegi arvab, et praegu on käsil ärevad ajad, siis ta eksib, kui võrrelda 90 aasta taguste päevadega.”

Novembri viimasel päeval suutis SK Tallinna Kompass meelitada oma sise-o hooaja avavõistlusele Šveitsi orienteerumiskiiva Vroni König-Salmi,

kes lahkelt ka ajakirjale Orienteeruja intervjuu andis ja paljastas, kes on maailma parim naisorienteeruja.

Suurte pidustustega tähistati orienteerumisklubi Põlva Kobras 20. juubelit ning 20liikmelise teatejooksu ümber Põlva linna võitis külalisvõistkond OK Kape.

Detsember

Kuu möödub unetult Rakvere OK tegusale perele. 2008. aasta kes-teabmitmenda-katse suusa-o EMV lumi jõuab iga kord ära sulada just selleks hetkeks, kui Kuno Rooba lumesaani käima saab. Kas tunned pinget? Ehk suudab ETV uus ilmatüdruk seda, milles Peep meid alt vedas. Võitlus jätkub!

Lapsed, kes te juba lugeda oskate, te ei pea pettuma – jõuluvana on siiski olemas!

Eesti 2008. a. O-tähed

Tänavune **orienteerumisaasta** oli Eesti orienteerumisele edukas. Eesti koondiste sportlased jõudsid medalivõitudeni erinevatel tiitlivõistlustel, kus võitsid neid kokku 6 individuaal- ja 2 teatejooksus.

Suurima saagiga naases tänavustelt tiitlivõistlustelt TÕNIS ERM, kes võitis rattaorienteerumise maailmameistrivõistlustel Poolas sprindirajal pronksmedali ja rattaorienteerumise Euroopa meistrivõistlustel Leedus sprindis ja lühirajal hõbemedali.

Tudengite maailmameistrivõistlustel kodustes Eestimaal metsades tegi mehetegusid SANDER VAHER, kes lühirajal võitis kuldmedali ning oli üks osaline koos LAURI TAMMEMÄE, PEETER PIHLI ja MARKUS PUUSEPAGA meie meeste teatehõbeda sepistamises.

Juunioride maailmameistrivõistlustel Rootsis pakkus

täispaketi põnevusetteasteid TIMO SILD, mille krooniks kujunes tavaraja hõbemedal.

Euroopa noorte meistrivõistlustel Šveitsis kinkis M18 klassi meeskond RAIDO MITT, LAURI SILD JA KENNY KIVIKAS meile kullavõidu ning võimaluse hõisata üle Euroopa, et me oleme parimad. Seda täiendas omakorda LAURI SILD pronksmedalivõiduga tavarajal.

Hooaeg on lõppenud ja EOL-i üldkogu auhinnatseremoonial Jänedal sai parimatele meened ning preemiastipendiumid välja jagatud. Siinkohal tahan tänada ja nimetada neid meie orienteerumise sõpru ja toetajaid, kes olid nõus omaltpoolt või oma firma poolt panustama EOLi ettepanekusse premeerida meie koondiste sportlasi, kes saavutasid tiitlivõistlustel medalivõidu, rahalise spordistipendiumiga.

Meie head sõbrad ja toetajad olid:

Hr. Heiki Einpaul ja AS Hekotek
AS Tallinna Sadam

Hr. Lauri Lahtmäe ja AS Printcenter Eesti

Hr. Raivo Erik ja Rüütli Ärikeskuse AS

Hr. Leho Haldna

Hr. Meelis Atonen

Hr. Veiko Pak ja Kadarbiku Kõõgivilu OÜ

Hr. Toomas Teekel ja AS Saaremaa Piimatööstus

Hr. Karli Lambot

Hr. Erik Keerberg ja Dorfer OÜ

Eesti Orienteerumisliidu juhatus usub, et meil on ka järgnevatel aastatel jätkuvalt põhjust tiitlivõistluste medalivõitjaid mees pidada ja premeerida. Seetõttu pidaski EOL-i juhatus mõistlikuks ja vajalikuks avada omaette Eesti Orienteerumisliidu arvelduskonto fondile Eesti O-tähed.

Selle fondi eesmärgiks on toetada neid meie orienteerumisspordi tippe, kes on saavutanud tiitlivõistlustel märkimisväärseid tulemusi ning kaasa aidata meie sportlaste

Usume, et selline fond ja võimalik toetussüsteem on innustav motivaator meie tipppegijatele. Samas annab see igapähele meist võimaluse toetada meie tipporienteerujaid ja panustada meie sportlaste edusse ning vastutasuna tunda end osalisena neis võitudes.

Lisaks koondiste edule jõudsid tiitlivõistlustel medalivõitudeni ka meie veteranid ja rogainijad. Veteranide maailmameistrivõistlustel orienteerumisjooksus võitsid

AS Saaremaa Piimatööstus

Dorfer OÜ

PRINTCENTER

TRÜKIB ORIENTEERUJAT

KADARBIKU

jätkuvalt edukale esinemisele orienteerumise tiitlivõistlustel. Kõigil, kes soovivad kaasa aidata või toetada meie orienteerumistippe ja panustada nende edusse, on võimalus teha fondile annetusi Eesti Orienteerumisliidu arvelduskontol nr 221043813813 või siis toetada meie tippude tegemisi teistel võimalikel viisidel.

Fondi toetuste väljamaksete otsustamiseks ning finantside haldamiseks luuakse fondi nn. ümarlaud, kuhu kuuluksid esindajad EOL juhatuselt, treenerite nõukogust ja toetajate hulgast. Fond esitab igaaastase ülevaate toetajatele ja annetajatele oma tegevusest.

medali Armo Hiie, Marje Viirmann, Richard Rooden ja suusaorienteerumises Heigo Pöld.

Rogaini maailmameistrivõistluste medalitega pärjati Priit Randman-Ain Roosimägi-Tõnis Tulp, Aleksander Pritsik-Jaak Vääri, Marje Viirmann-Eduard Pukkonen-Mati Preitof, Arvo Kivikas-Johannes Tasa, Mairolt Kakko-Priit Överus, Andres Minn-Pilvi-Heli Vettik, Kersti Ehala-Jana Kink, Kadi-Liis Minn-Erki Pellja, Liivi Parik-Anti Parik ja Liis Lille-Kersti Mardiste.

Suur tänu Teile kõigile, kes Te oma eduka esinemisega tiitlivõistlustel hoidsite kõrgel Eesti orienteerumise mainet ja pakkusite meile kõigile häid emotsioone!

KAHE HOOAJA VAHEL

Tõnis ERM

November – pime kuu, mis ei kuulu õieti ühegi aastaaja alla, on suvealade tegijatele kerge puhkusekuu. Praegu on sobiv hetk analüüsida lõppenud hooaega ja teha plaane algavaks aastaks.

Ma ei ole endale seadnud suusaorienteerumises eesmärke pärast Moskva MMi 2007. aastal. Sellest alates on minu fookuses olnud ainult rattaorienteerumine. Näen siiski suusatamist kui sobivat treeningmeetodit põhiettevalmistusperioodi mahutreeningute teostamiseks ja suusa-o

võistlusi kui suurepäraseid kaarditreeninguid, millel on o-tehniliselt suur sarnasus ratta-o võistlustega.

Ettevalmistus edukaks kujunenud 2008. hooajale algas eelenenud aasta hilissügisel. Paraku kujunes järgnenud talv lumevabaks, mistõttu polnud võimalik suuskadel ulatuslikke mahutreeninguid teha. Sellele vaatamata kogusin sadu kilomeetreid Hiiu 1,4kilomeetrise kunstlume ringil. Ka suusa-o võistlusi ei toimunud, osalesin nende asemel hoopis siseorienteerumise seeriavõistlusel. Mahutreeninguid takistas detsembris ja märtsis märkimisväärselt ka tööalane hõivatus. Olin planeerinud üle poole talvisest treeningmahust teha suuskadel, aga kokkuvõttes hõlmas ettevalmistus enam-vähem võrdsetes osades jooksu, suusatamist, rattasõitu

1. Men - 6,7 km - 21C - 85 m

1. Tobias Breitshädel	19:55,0
2. Tõnis Erm	20:08,5
3. Ruslan Gritsan	20:24,8
...69 osavõtjat	

1-2 Tegin ette teevalikud kuni 15. punktini.

2-3 Etapivõit.

3-4 Ei märganud teist rada vasakule.

4-5 Etapivõit.

6-7 Ca 10 sek seisak. Maastik ja kaart ei läinud hästi kokku.

8-9 Etapivõit.

12-13 Etapivõit.

13-14 Vale teevalik ja kiirseisak enne parempöört (lisarada).

14-15 Kukkumine ja otsemat rada ei suutnud näha.

16-17 Etapivõit

17-18 Etapivõit

Kura säär

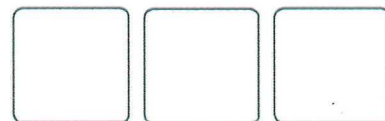
1:10 000

h - 2,5 m

LOST 957
LIETUVOS ORIENTAVIMOSI
SPORTO FEDERACIJA

2008 m.

Sudarė ir braižė Remigijus Sereika
© Visos teisės priklauso autoriui

Naudoti lik tada, jeigu neveiks SPORTident sistema

ja jõusaalitreeninguid. Talvine treeningmaht jäi ligi 50% väiksemaks, kui varasematel aastatel.

Märtsis ja aprillis läbi viidud mahutreeningud rattal sujusid hästi, aga mais toimunud *World Ranking* võistlustel leidsin, et ei jõua pikkadel radadel konkurentidega võidu sõita. Samas näitasid lõigu- ja intervalltreeningute ajad, et kiirus ja kiiruslik vastupidavus on paremad kui varasematel aastatel. Need leiud ei olnud üllatavad, vaid pigem loogilised – ebapiisavad põhivastupidavustreeningud kajastusid pikkade radade tulemustes, samas kui jõutreeningute tulemusena olid kiiruslikud võimed edasi arenenud.

Mai lõpus suurendasin erialase ülesehituse osakaalu treeningutes, aga juunis olin sunnitud treeningkoormuse mitmeks nädalaks väga madalale laskma, kuna maikuus rebestatud hüppeliigese sidemed ei näidanud olulisi paranemise märke. Selleks ajaks, kui juuni lõpus taas koormust tõstsin, olin otsustanud, et pikematele distantsidele sel hooajal rõhku ei pane ning püüan maksimumi võtta sprindija *middle*-võistlustest.

Viimased kaks kuud treeninguid enne juulikuist MMi olid kuldsed (või vähemalt pronksised). Taas tugevalt treenides tegin esimese intensiivsete treeningute tsükli, mille tulemusena suutsin lähimad konkurendid, Margus Halliku ja Lauri Malsroosi, Eesti meistrivõistlustel selja taga hoida. Pärast Eesti meistrivõistlusi tegin teise raske treeningtsükli ning sellele järgnes mäestikulaager.

Laager toimus Slovakkias, Štrbske Plesos, kus ka Slovakkia o-koondis armastab tiitlivõistlusteks ettevalmistust teha. Ehkki majutus (1350 m) ei asunud veel keskmästiku tingimustes, tõusime rattatreeningutel kuni 1800 meetrini ja puhkepäeval tehtud matkal 2500 meetrini üle merepinna. Nädala jooksul sai tehtud ka 6 kaarditreeningut. Laager lõppes 3 nädalat enne MMvõistluste algust.

Kergelt hõredamas õhus elamine ja rohkete tõusumeetrite alistamine hakkasid peale allatulekut mõju avaldama – tundsin, et muutun iga päevaga tugevamaks. Raskeid tsükleid enam ei teinud, treeningud olid intensiivsed ja suhteliselt lühikesed ning piisava taastumisega treeningute vahel.

Kaks nädalat enne MMi võistlesin Soome meistrivõistlustel (3. koht) – kaardilugemine sujus ja orienteerumiskindlus oli paigas. 8 päeva enne MMi sõitsin tühjendustreeninguks kuuma ilmaga pika ja raputava Rakke rattamaratoni. Võistlus oli raske, aga vorm piisav, et pidada tugev pingutus lõpuni vastu.

Lõppenud hooaja vormi absoluutne tipp õnnestus ajastada täpselt MMi nädalale. Ei enne ega pärast polnud ma ligilähedaseltki nii tugev kui MMil. Euroopa meistrivõistlustel tunnetasin juba langevat vormi – enesetunne ega enesekindlus polnud eriti head. Kaks EMI hõbedat õnnestus võita tänu enda tõsisele kokkuvõtmisele, põhjalikule keskendumisele ja selle tulemusena suurepärasele kaarditööle, mis jäi stardi- ja finišijoone vahele.

Vormi ajastamine on varasematel aastatel mu nõrkuseks

olnud, see on vahel õnnestunud, tihti aga olen võistelnud ka lihtsalt hästi puhanult ja ilma erilise särata. 2008. hooaeg andis aga eneseusku, et mu treeningpõhimõtted toimivad ja suudan vormi ajastada. Ja kui ajastamine õnnestub, siis ma muutun maailma kiireimaks orienteerujaks ratastel.

Edukas hooaeg andis indu ka järgmistel aastatel veel säravamate medalite püüdmiseks. 2009. hooajaks valmistumine algas koos suusaorienteerujatega 3nädalases lumelaagris mahutreeningutega alustades (20 päeva, 63 treeningtundi). Märtsis-aprillis on plaan minna koos ratturitega rattamahu fookusega lõunalaagrisse. Juuni lõpus toimuvad EMvõistlused Taanis. Juuli keskel loodan teha jälle mäestikulaagri, ilmselt kas Austrias või taas Slovakkias.

Järgmise hooaja tipp hetk – MM – saabub augusti teisel nädalal Iisraelis. Eesti koondis kaalub sinna reisimist nädal varem, et kohaneda kohalike oludega ja olla valmis kuuma (pole välistatud üle 40 kraadised temperatuurid) ilmaga võitlemiseks.

TÄNAN:

TA Orienteerumisklubi – kellel on olnud minu suhtes usku ja kes on mind igal aastal kindlalt toetanud;

Arbo Raed – kes on aastaid ajanud ja organiseerinud ratta-o koondise asju;

Tõnu Raidi – kes selgitas mulle orienteerumise tõdesid ja õpetas iseseisvalt treenima;

Hawaii Expressi – kellest on olnud palju abi professionaalse rattavarustuse soetamisel.

Jürgen EINPAUL

Kolmekordne maailmameister, maailmameistrivõistlustelt kokku 7 medalit (3+1+3), Euroopa meistrivõistlustelt 3 medalit (1+2+0).

Alates 1989. aastast osalenud kõikidel maailmameistri- võistlustel peale eelmise aasta Ukrainas (2007). Tal on 4 last ning on abielus Soome endise koondislase ja praeguse peatreeneri Janne Salmiga. Sprindi esimene maailmameister ning jõudis MMkullani alles oma 7. MM-l (2001). Ka esimene Euroopa sprindi meister (2002).

Noorena harrastas palju teisi spordialasid – käsipall, võrkpall, suusatamine, rattasõit jne.

1996. aasta jõulude ajal kolis Soome.

Sündinud Wellingtonis, Uus-Meremaal 1969.

Parimad tulemused:

- 1989 MM tava 16. teade 7.
- 1991 MM tava 29. lühi 13. teade 6.
- 1993 MM tava 12. lühi 20. teade 5.
- 1995 MM tava 5. lühi 14. teade 4.
- 1997 MM tava 10. lühi 7. teade 3.
- 1999 MM tava 12. lühi 7. teade 5.
- 2001 MM tava 10 sprint 1. lühi 8. teade 4.
- 2002 EM tava 6. sprint 1. lühi 5 teade 2. **Maailmakarikal** kokkuvõttes 2. **Venla** teatejooksu võitja
- 2003 MM sprint 4. teade 1.
- 2004 MM sprint 9. lühi 7. teade 4.
EM sprint 19. lühi 23.
- 2005 MM tava 3. sprint 5. teade 1. **Maailmakarikal** kokkuvõttes 2.
- 2006 MM tava 10. lühi 30. teade 3.
EM tava 5. sprint 29. lühi 7. teade 2.
- 2008 MM lühi 2. teade 4.

Vroni König-Salmi ei karda viga teha

Vroni König-Salmi (39) on üks kõige kauem tippspordis püsinud naisorienteerujaid maailmas. Juba 1989. aastal MM-debüüdi teinud sportlane üllatas orienteerumis- maailma tänavu Tšehhis võidetud lühiraja hõbemedaliga.

Novembri lõpus võttis Soome koondise peatreeneri ja endise tipporienteeruja Janne Salmiga abielus olev šveitslanna osa siseorienteerumisvõistlusest Tallinna Spordihallis.

Mis sind Eestisse tõi? Käid sa tihti siin?

Tegelikult olen Tallinnas esimest korda. Eestis olen käinud ka loomulikult EMil ja 1999. aasta MK-etapil, aga mõlemal korral elasime Otepääl.

Millised on sinu esimesed mõtted seoses sõnadega "Eesti" ja "Eesti orienteerumine"?

Näen kindlasti Eestit orienteerumismaana, kus on Soome ja kontinentaal-

Euroopaga võrreldes erinevad maastikud – ja erinevatel maastikel treenimine teeb ainult head.

Oli see sinu esimene sise-o võistlus? Kas sina kui esimene sprindi maailma- ja Euroopa meister tunnend ennast sellisel rajal nagu kala vees või on see ikkagi täiesti erinev distants?

Jah, see oli mul esimene kord siseorienteeruda. Võistlus oli väga nõudlik ja tavaorienteerumisest mõnevõrra erinev. Enne jooksu ei osanud ma arvatagi, kui keeruline see tegelikult saab olema. Mul võttis aega, et õppida, missugune on õige taktika, olemaks nii kiire kui võimalik. Kvalifikatsioonis ja poolfinaalis ei olnud see mul veel selge ja ma tegin kaks suurt viga. Aga ma õppisin kiiresti ja finaalis suutsin oma orienteerumist (ja ka kiirust) kontrolli all hoida.

Enda sõnul oled noorena harrastanud palju erinevaid spordialasid. Kas sinu

arvates on sellised „kõrvalekalded“ (nagu näiteks sise-o, pallimängud jms) ettevalmistusperioodil kasulikud?

Enne orienteerumistreeningute alustamist harrastasin käsipalli, hiljem orienteerumise kõrvalalana võrkpalli. Arvan, et selline mitmekülgsus on noorele sportlasele ainult hea, arendades näiteks väga hästi koordinatsiooni. Noori treenides näen palju algajaid teismelisi sportlasi, kes ei kontrolli hästi oma keha – neile oleks vahelduseks väga kasulik palli mängida.

Kuidas üldse jõudsid orienteerumise juurde? Miks sinust ei saanud näiteks käsipallurit või suusatajat?

Minu isa tegeles hobi korras orienteerumisega ja tema eeskujul huvitus alast ka mu vend. Olin paar korda nendega koos proovimas käinud, kui nägin kord kuulutust, kus kutsuti lapsi orienteerumislagerisse. Sain laagrist palju uusi sõpru ja hakkasin regulaarselt o-treenin-

gutel käima. Pidin iga kord rongiga teise linna sõitma, et nendega koos treenida. Alguses polnud tulemused kiita, kuid 15aastaselt võitsin hooaja esimese võistluse ja sellest peale hakkas mul orienteerumine hästi edenema. Samal aastal otsustasin käsipallist loobuda. Üks põhjuseid oli, et mu võistkonnakaaslased ei võtnud sporti sama tõsiselt kui mina. 17aastaselt pääsesin Šveitsi koondisega JWOC-ile ja edaspidi harrastasin juba kogu energiaga orienteerumist.

Oled sündinud Uus-Meremaal Wellingtonis?

Elasin seal kaks esimest eluaastat. Mäletan piltide järgi vaid maja, kus me elasime. 18aastaselt tagasi Uus-Meremaale minnes käisime isaga seda maja vaatamas ja see oligi täpselt selline, nagu ma mäletasin, aga maja ümber oli tekkinud prügimägi! Nüüdseks on see koht taas üks Wellingtoni kenamaid paiku.

Sündinud Uus-Meremaal, elanud Šveitsis, kolinud Soome, siis vahepeal jälle korra tagasi Šveitsi. Kus on sinu kodumaa või oled kosmopoliit?

Šveitslastele ei ole rahvustunne nii oluline kui soomlastele ja ilmselt ka eestlastele. Seal on patriotism isegi pisut häbiväärne. Näiteks Soomes pidevalt soomekeelse muusika kuulmine oli alguses harjumatu. Šveitsis kuulatakse pigem USA, Inglismaa, Saksamaa jne rahvusvahelist muusikat. Võib öelda, et paradoksaalselt on Soome kolimine mind rohkem shveitslaseks teinud. Minu vanim tütar eelmisest abielust tunneb end ka šveitslase ja soomlase vahepealsena, aga väiksemad lapsed on juba pigem soomlased. Üritan neile küll kodus šveitsisaksa keelt õpetada, kuna aga kogu koduväline keskkond on soomekeelne, ei lähe see kuigi edukalt. Nendele on minu "imelikus" keeles rääkimine isegi vahel vastumeelt.

Kolisid Soome 1996. aastal. Kuidas laabus sealse kultuuriruumiga kohanemine? Kas leidsid erinevusi, millega oli raske leppida?

Šveitslased ja soomlased on üldiselt üsna sarnased – mõlemad on vaiksed ja tagasihoidlikud, alguses pisut võõristavad, aga võtavad siiski küllaltki lühikese ajaga sind omaks. Tunnen, et olen Janne peres täieõiguslik pereliige.

Üks komme, millega on mul soomlaste juures raske harjuda, on alkoholi

tarvitamine. Ka Šveitsis juuakse pidulikel sündmustel või sõprade kokkusaamisel alkoholi, aga seejuures suudetakse soomlastega võrreldes kuidagi viisakamaks jääda. Kuigi viimaste aastatega on see vist Šveitsis ka muutunud...

Soome keel on nüüd selge? Tuli see kergelt? Saad eestlastest ka aru?

Soome keel on selge. Vaid vahel harva, eriliselt keeruliste teemade juures tunnen, et soome keel ei ole mulle siiski päris emakeel. Tõenäoliselt ei saa mu vestluskaaslased sellest aru. Taban end vahepeal orienteerumisteemalisi mõtteid soome keeles mõtlemast.

Õppimine ei läinud üldse kergelt. Soome kolides asusin tõsiselt soome keele kursustel käima. Kuulasin lõputult raadiot jne, et õppida eristama sõnu ja tunnetama hääldust. Esimese aasta õppisin tohutult intensiivselt grammatikat.

Soome ja saksa keele erinevus on selles, et saksa keelt rääkides võib palju vigu teha, kuid sind mõistetakse ikkagi. Soome keeles muudab mõne tähe sõnas äravahetamine sõna tähendust täielikult ja mitte keegi ei saa sinust enam aru.

Eesti keelest mõistan mõnda lauset. Olen aga kuulnud, et eesti ja soome keeles on palju naljakaid sõnapaare, mis ühes keeles tähendavad ühte ja teises hoopis muud.

Oled õelnud, et Soome kolimisega toimus ka muutus Sinu orienteerumistreeningutes/tehnikas?

Soome kolidest sain esimest korda endale päris isikliku treeneri – Janne treeneri. Šveitsis oli treener pigem koondise reisikorraldaja. Kuigi Janne treener elas Jyväskylä ja meie Turus, suhtesime peaaegu iga päev, kasvõi SMS-i teel. See aitas treeningute kvaliteedi tõstmisele tohutult kaasa.

Soome kolimisest alates hakkasin esimest korda jooksma talvel lühikesi, kiireid lõike, mis lisas sprindiorienteerumises vajalikku kiirust. Olen tegelikult siiani üsna aeglane jooksja, nagu diiselmootor.

Kuidas selgitada lühidalt, milline on sinu orienteerumisstrateegia? Mida ütled iseendale enne tähtsaid starte ja millele pöörad kõige suuremat tähelepanu metsas?

Ma ei püüa teha puhast jooksu. Kui vaid see eesmärgiks võtta, peaksin ju pärast esimest viga katkestama. Jaapani MMil tavaraja pronkmedalit võites tegin kahe

esimese punktiga mõlemaga minutise vea. Uskusin aga siiski, et suudan oma koha välja joosta. Püüan alati omada kontrolli oma tegevuse üle metsas ja keskenduda kogu aeg täielikult maastikule/kaardile, mis seisab veel ees.

Olen oma võistlusega rahul, kui võin rahule jääda oma tegevusega metsas. Seda ei loe tulemustabloolt alati aga välja.

Tänavuse MMi hõbemedal tuli suure üllatusena, kuna olin enne starti prognoosinud endale väga hea jooksu korral koha esikuukus, lihtsalt OK jooksu korral kohta esikümnes. Tegin hea jooksu, aga üllatuslikult tegid teised seekord rohkem o-vigu.

Kas pärast 12 maailmameistrivõistlust juhtub sul veel eksimusi?

Ma teen ikka vigu, ka suuri vigu. Aga tänu oma kogemusele suudan mõista, miks ma neid teen ja ehk nendest ka õppida.

Kas on võimalik orienteerumist nii "ära õppida", et enam üldse vigu ei tee?

Sellele küsimusele on raske "jah" või "ei" vastata. See sõltub liiga palju iga sportlase vaimsetest, füüsilistest, tehnilistest jne võimetest. Orienteerumine on nagu mäng, mille tulemus sõltub paljudest teguritest: milleks sa võimeline oled, missuguseid riske tasub võtta, kui kiiresti jõuad joosta, kuidas reageerid välistele häirivatele teguritele.

Oma orienteerumistulemusi võistluse järel analüüsides tuleb olla enda vastu väga aus: kas ma leidsin punkti ise või oli mulle näiteks mõnest punktist väljuvast kaasvõistlejast abi? Kas teadsin, et punkt peab olema selle künka taga või nägin tähist juhuslikult? Kui oled kaks punkti niimoodi, "õnnega pooleks", leidnud ja teed kolmandaga suure vea, tuleb endale tunnistada, et tegelikult oleks sama viga võinud tulla ka esimese või teise punktiga.

Sul on seljataga suurepärane karjäär – oled osalenud kõikidel MMdel alates 1989. aastast, välja arvatud eelmise aasta, oled 3kordne maailmameister (kokku 7 MMi medalit), Euroopa meister (kokku 3 medalit). Esimese MMi medali võitsid 1997. aastal ja viimase tänava, 11 aastat hiljem. Kuidas sa oled suutnud nii kaua tipus püsida?

Mulle meeldib treenida. Selles mõttes oleme abikaasa Jannega väga erinevad – tema treenis, et võita ja kui tal enam

TARMO KLAAR

Jürgen Einpaul vestlemas Vroniga Tallinnas.

konkreetses eesmärgi ei olnud, siis ta enam trenni ei teinud. Mina olen kõik viimased aastad treeninud talvel lihtsalt enesetunde järgi ja alles kevade poole otsustanud, kas minna järgmisele MMile või mitte.

Loomulikult võtsin varem sporti palju tõsisemalt. 2001. aasta Tampere MMi eel olin PWT-sprinte väga hästi jooksnud ja tundsin lausa survet medal võita. Võitsin kulla väga napilt, sest olin rajal ühes kohas väga ebakindel ja leidsin punkti tänu õnnele. (Vahe esimese ja kolmanda koha vahel oli sellel võistlusel 7 sekundit). Olen 2005. aastal Jaapanis võidetud tavaraja pronksmedaliga palju rohkem rahul.

Kust tuleb see sisemine tahe jätkata? On sul olnud ka kõhkluse hetki?

Lapsed. Olen saanud laste saamise ajal spordist puhata. Ja see on kindlasti olnud üks asju, mis annab vahepeal kaduma kippuda võiva motivatsiooni tagasi.

Tänavuse MMi eel üllatas mind mu vanim tütar, kes polnud varem minu sporditegemise vastu suuremat huvi üles näidanud. Kui Janne pigem ei toenud mu plaani taaskord maailmeistrivõistlus-

tele sõita, oli just tütar see, kes ütles, et kui ma usun, et olen piisavalt heas vormis, peaksin minema.

Üldiselt on perekond mu laagrites ja võistlustel käimisega harjunud. Janne vanemad aitavad vajadusel meie lapsi hoida.

Mida on orienteerumine sulle peale medalite, diplomite ja soojade käepigistuste veel andnud?

Šveitsi koondises valitseb meeldiv õhkkond. Koondislased on väga motiveeritud, kuid võtavad samas asja piisavalt pingevabalt. On väga tore sellisesse koondisesse kuuluda. Koondise hea sisekliima on ka üks olulisi põhjuseid, miks ma nii kaua olen tippspordis olnud.

Loomulikult olen saanud ka häid sõpru ja kasulikke kontakte kogu maailmast.

Oled 39aastane. Kas tunned, et ei ole veel oma viimast sõna öelnud või oled endale juba ka mingi uue eesmärgi seadnud?

Medalinälga mul enam tõesti ei ole. Samas, Šveitsi naistekoondisel on teatejooksus hõbemedal veel võitmata. Praegu teeme Simonega sellel teemal nalja, aga mine tea, äkki olen järgmisel

aastal vähemalt teates jälle stardirivis. Ja kui me peaksime võitma, tuleb järgmisel aastal jälle proovida hõbedat saada!

Ettevalmistus järgmiseks hooajaks järelikult juba käib?

Ei ütleks, et see on tõsine ettevalmistus, aga Soomes noori treenides koguneb endalgi treeningtunde päris palju. Treeningpäevikut ma hetkel ei pea ja plaani ei järgi, aga võimalik, et kevadel olen jälle piisavalt heas vormis, et koondisesse pääsemise pärast võistelda.

Kes on maailma parim naisorienteeruja?

See on raske küsimus. Kas pidada parimaks orienteerujaks sportlast, kes on kõige stabiilsem ja kõige rohkem medaleid võitnud või hoopis seda sportlast, kes on küll ebastabiilne, aga heal päeval võitmatu?

Ütleksin, et Minna Kauppi. Ta on küll impulsiivsem ja tunduvat vähemorganiseeritud kui Simone Niggli ja mõnel päeval, kui orienteerumine talle ei meeldi, võib ta väga palju kaotada. Kui tal aga kõik sujub, on ta kindlasti parim. 🏆

Orienteerumiseks valmistuvad (vasakult) Kultuuriministeeriumi nõunik Tiina Beljajeva, EOL tegevdirektor Paul Poopuu, ministeeriumi kantsler Siim Sukles ja asekancler Tõnu Seil ning EOL juhatuse esimees Sixten Sild.

Eesti Orienteerumisliidu sõbrad Nõmmel

Eesti Orienteerumisliit ootas 13. novembril Nõmme Spordikeskusesse koostööpartnereid, toetajaid, koodiste tippe ja treenereid.

Sõprade õhtul pakkus Eesti Orienteerumisliit koostööpartneritele ja toetajatele kokkusaamise meie spordiala tippude ning eestvedajatega. Lisaks oli kõigil soovijatel võimalus tiitlivõistluste medaliomanike juhatusel läbida 2,5 või 4 kilomeetrit orienteerumisrajal ja seejärel jälgida tipptegijate mini-jõuproovi.

Rajad, tegevused ja õhtu sisu panid kokku Sixten Sild ja Jaan Tarmak. Kutsututest jäid küll paljud tulemata, aga need, kes kohal olid, lubasid järgmisel korral taas tulla.

Eesti Orienteerumisliidu president Riigikogu liige Urmas Klaas kinkis toetajatele kompassid sooviga, et nad edaspidi orienteeruma tuleksid. Õhtueine

juures kuulati-vaadati ülevaadet orienteerujate õnnestumistest 2008. aastal ja räägiti järgmise aasta plaanidest.

Kultuuriministeeriumist tulid orienteeruma kantsler Siim Sukles, asekancler Tõnu Seil ja spordiosakonna nõunik Tiina Beljajeva, kes kõik ka raja läbisid. Eesti Olümpiakomiteed esindas

peasekretär Toomas Tõnise.

Orienteerumisliidult said autasu ka Heiki Einpaul (AS Hekotek), Tarmo Klaar (OÜ TAK R&D), Agu Koppa (Orienteerumiskauba OÜ), Mati Poom (OÜ Skvaier) ja Jüri Tarmak (SK Tallinna Kompas).

Eesti Olümpiakomitee peasekretär Toomas Tõnise rääkis koostööst orienteerurujatega.

Viis aastat on Orienteeruja lugejad võinud muiata Dr O-Tropsi lugude üle. Aga iga asi saab kord otsa. Ja nüüd on legendaarsel doktoril aeg näidata end ilmarahvale.

Nimi, võistlusklass, klubi
võistlusklass H21,
klubi OK EI (ametlikult moodustamata).

Haridus, töökoht, amet
Studeerinud Tartu Ülikoolis sotsiaalteadusi
(lõpliku töe paber jäi siiski saamata).
Hetkel riigitööl Sotsiaalministeeriumis.

Milline näeb välja Sinu tavaline tööpäev?

Minu tavaline tööpäev näeb välja... tavaline. Hommikune enesekäivitamine võtab omajagu aega, mõttetegevuse käimajooksmiseks läheb veelgi rohkem aega. Kohv pole minu jaoks lahendus.

Töölaad on suht istuv, ise olen sealjuures omajagu elav ja emotsionaalne. Liikumisvõimalusi pakub trepp, kõrgusjooni on 6 korruse jagu, neljandal on tavaliselt väike puhkus ja aklimatiseerumislager, et edasi rühkida. Tööpäev lõppeb siis, kui töö on tehtud või kui maja läheb valve alla.

Õhtuid sisustavad sõbrad, kino, teater, pubi, ajalehed, raamatud, Rotalia, Tõmmu Hiid, pallimängud, orienteerumine ja muu sport (aktiivne ja passiivne osalus), AK uudised (absoluutselt vältimatu) ja mõni hea seriaal. Muidugi mitte kõik korruga ja mitte ainult siinsega piiratud loetelu.

Milline on Sinu suhe orienteerumisega? Millal/kuidas alustasid? Esimene võistlus?

Ülar Vaadumäe

Suhe orienteerumisega on igati kahepoolne. Kord on tema peal ja mina all ning siis tuleb revanš. Alguse sai see kõik minu jaoks suhteliselt hilja, juba täiskasvanuna. Aastal 2001 korraldas üliõpilaskorporatsioon Vironia o-guru Mait Tõnissoni eestvedamisel O-päeva Eesti akadeemilise maailma organisatsioonide liikmetele.

Pärnumaal Jõulumäe kaardil toimunud ürituse juures oli üks hea asi – nimelt oli seal suusarolleriring, nii et kui mööda seda liikuda, ei saanud kaardilt välja vajuda. Igas punktis tuli teha erinevat värvi pliiaatsiga paberile rist, mina sain kokku vist 9 ristikest (20st).

Pärast seda võistlust oli minu jaoks aastajagu pausi, kuni saabus uus O-päev. Tunne oli säilinud hea, nägin potentsiaali edukaks etteasteks ja panin stardist minema nii et süss suitses. Kokku leidsin 1 tunniga 2 KPd, kipsis jalaga sõber jalutas niisama ringi ja leidis 0,5 tunniga 3 KPd.

Pärast seda fiaskot oli vaja ennast tõsiselt kätte võtta ja hakkasin asjaga tõsisemalt tegelema. Ehk siis aastast 2002 olen osalenud peajasjalikult Tallinna päevakutel (elukoha tõttu). Seda ilma igasuguse eduta. Ikka protokollide tagaotsas. No, aga keegi peab seal kah olema!

Kaardilugemises on mind kõvasti drillinud OK Võru kooliga poisid ja arvan, et väga koba ma ses osas enam ei ole. Ent eks jääb nii mõnigi minut jook sukkiiruse taha, sest

olgem ausad, ütlus „lendav tünder” on ikka midagi muinasjuttude vallast.

Kuidas suhtuvad orienteerumisse Sinu töökaaslased ja sõbrad? Kas oled kellegi metsa meelitanud, o-rajale suunanud?

Kolleegide seas olen ma orienteerumises. Noogutatakse heakskiitvalt, kui ma Supermani kombel WC-sse suundun, et spordiriided selga ajada. Ja päris ainus ma pole, asutuses leidub veelgi tublimaid o-inimesi. Kuna o-misest on tekkinud loomulik osa minu elust, mis teinekord pakitseb hinges ja peab loomana välja kargama, siis tahes või tahtmata ei jää see ka märkamatuks sõpradele-tuttavatele.

Kellelegi peale ei suru, aga kuna seltsis on segasem, siis olen saanud punkti teisigi.

Kirjelda oma suurimat elamust seoses orienteerumisega!

Orienteerumise kui rahvaspordi fenomen seisneb selles, et pärast finišeerimist hakkab valdav enamus (et mitte öelda kõik) kiruma, kus neil p...se läks ja kuidas nad ikka selle ja tolle vea tegid. Ja ometi on nad kõik järgmisel üritusel nagu kõpsti platsis! Spordiala, kus kõik vangutavad pead, kui „lollid” nad ikka on.

Suurimad elamused on seotud Jüri Tarmaku esmaspäevakutega, kus igasugu konksuga radu ja eri formaadiga o-võistlusi korraldatakse. Minu suur kummardus olümpiavõitja ees.

Kui Sa umbes 3 km raja peegelpildis kaardiga Tondi Selveri ümber tiirutad ega saa ööd ega mütsi aru, kuhu minna ja kuidas üldse peaks kaardile otsa vaatama, siis on see ikka elamus küll! Ja mitte ainult need 50 minutit, mil ma seal nagu purjus kana ringi töllerdasin.

Paar viimast aastat olen osalenud 8h rogainil, mis on samuti omamoodi piinavalt tore seiklus (1 kord aastas on tõesti täitsa piisav).

Mida pead oma elu tippsaavutuseks? Mitte ainult spordis.

Olen olnud Klementi lapsmodell. Orienteerumisrindel õnnestus 2007. aastal lõpuks ometi trügida Eesti esinumbri Olle Kärneri intiimsooni ja teha temaga EMV tavaraja võitja intervjuu (Juudakund, Võrumaa).

Kas Sinu suveplaanidesse kuulub ka mingi kindel orienteerumisirüüritus, millest kindlasti alati osa võtad?

LSF poiste ees on võlg, mis vajab tasumist – siiani pole jõudnud Suvejooksule. Aga 100% kindel üritus on juba eelmainitud korp! Vironia korraldatav O-päev igal sügisel. Saab vanade sõpradega kokku ja lõõpi edendada (tulemustest pole ju mõtet rääkida).

Kas ja milliseid harrastusi Sul veel on lisaks orienteerumisele?

Lapsepõlves tegelesin aastaid võistlustantsuga. Rütmitunnetust veidi on ja puusanõks on samuti selge. Vokaalsed võimed on samuti suurepärased, kahjuks puudub muusikaline kuulmine. Praegu sisustab talvehooaja korvpall, suvel tuleb jälle o-päevakute kord.

Kas Sinu igapäevatoos ja orienteerumises on ühiseid jooni?

Noh, kui vaadata seda, et riigieelarve kokkupanemisega oli väikest viisi jaanika-paanika, siis võiks valitsuse orienteerumiskursustele saata küll. Et õpiks, kuidas uuesti siht kätte leida vms.

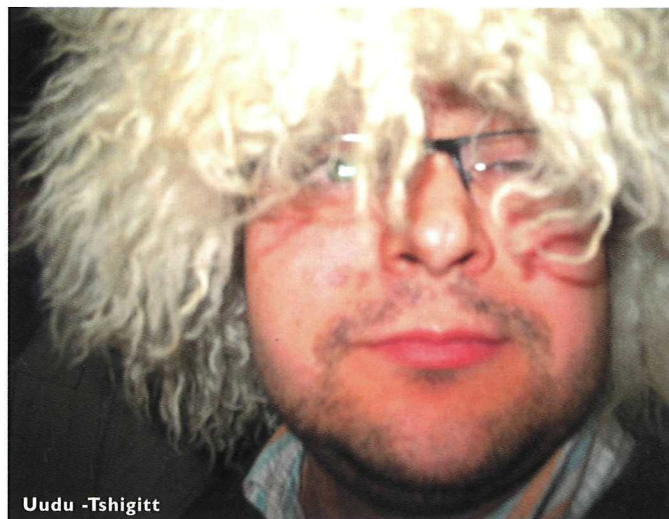
Kui Sinu töökohta tellida Orienteeruja, kas see leiaks lugejaid? Kus ja kas peaks Orienteerujat veel levitama, milliseid teemasid (rohkem) käsitlema?

Tjah, Orienteeruja on ikkagi nišitoode. Mis iseenesest ei ole ju paha, sest nišitootel on palju kindlam lugejaskond kui näiteks mõnel uuel „pereaajakirjal”.

Põhiprintsiip on ikka see, et ole seal, kus on Sinu sihtgrupp. Teemade valikul on vaja värskest, sest rutiin tapab huvi. Midagi väga täpset soovitada ei oska, kuid usun, et kui hinna-kvaliteedi suhe on paigas ja reklaam piisav, siis Orienteeruja ei kao, sest orienteerujad ei kao.

Milline on Sinu arvates Eesti põletavaim probleem tänases orienteerumises?

Oluline on pakkuda noortele lootustandvatele talentidele võimalust ja piisavalt häid tingimusi areneda, et neil silm

säraks ja motivatsioon oleks kõrgel. Meil on sirgumas terve plejaad o-mehi ja o-naisi, kellele loota.

Kas orienteerumine peaks saama olümpiaalaks?

Kõik alad ei saa ega peagi olümpiaalaks saada. Usun, et hetkel tehakse õiget tööd just orienteerumise vaadata-vuse parandamise kallal, arusaadavus ja sportlik pingetõstavad huvi ala vastu ja vaadatavust. See omakorda kobestab pinnast ja toob uusi inimesi orienteerumise juurde. Väga lähedad on kõik need otseülekanne programmid ja teekondade võrdlemine, video-KP-d jne.

Dr O-Trops. Miks ja kuidas see kuju on sündinud?

Dr O-Tropsi loomises on süüdi Võrumaa metsade karvane hirm Ander Ojandu, kunagine Eesti (suusa)orienteerumise tipp, kes pani Sixten Sillale pähe mõtte, et tal olla kusagil üks sõber, kes võiks Orienteerujasse mingit lori juttu kirjutada. Minuga ei konsulteerinud muidugi keegi.

Alguses puiklesin küll Anderile vastu, aga kui härra Sild isiklikult helistas ja teatas, et noh, millal alustame, siis ei olnud võimalik sellisele autoriteedile vastu vaielda. Tuleb tunnistada, et eks kübeke edevust oli kah kindlasti mängus. Ja muide, kes veel ei tea, siis O-Trops on tagurpidi O-Sport.

Algas oli lihtne, eelnevalt oli tekkinud erinevaid mõtteid ja sketše, mis sai sõnadesse voolitud. Teemad olid otsapidi seotud orienteerumisega – riietusega, öise o-misega, siseorienteerumisega, suuskadega metsas, korraldajatega jne, jne.

Aga 5 aastat on pikk aeg ja stamm-naljad o-mise kohta mingist hetkest enam nalja ei tee. Seepärast siirdub dr O-Trops järgmisest aastast uutele jahimaadele, korrespondendiks automudelismi ajakirja „Mootor-rootor-karburaator” juurde.

Aitäh kõigile, kes võtsid vaevaks O-Tropsi lullasid lugeda ja minu rõõm on veelgi suurem, kui see teie näole naerataste tõi.

Naeratus teeb maailma paremaks. Tõsijutt. 🎧

UUENDA
OMA
HAARET!

MAASTIKUJOOKSU JALANÕU
eriti rasketesse tingimustesse

Kui kiiresti liikumine on tähtis
PYTHO BUGrip®

Kerge ja äärmiselt hästi pinnaga haakuv maastikujooksu jalanõu. Suurepärase jooksulunnetus.

ICEBUG ametlik maaletooja MATKASPORT

www.malkasport.ee

Rattaorienteerujate tegemistest hooaja teises pooles

Lauri EMI teates

Margus HALLIK

Fotod: Kenneth Lorentsen

SISSEJUHATUSES TÄNAVUSTEST TIITLIVÕISTLUSTEST

Eesti ratta-o koondis lõppenud hooaja suurvõistlustel oli viimaste aastate väikseim – nii MM-il Poolas kui EM-il Leedus astusid võistlustulle vaid kolm meest: Tõnis Erm (TA OK), Margus Hallik (OK LUS) ja Lauri Malsroos (Saue Tammed).

Lisaks toimus augusti lõpus Poolas koos täiskasvanute maailmameistrivõistlustega esmakordselt ka rattaorienteerumise juunioride MM, kus Eestil oli samuti välja pandud väike, ent tugev kahemeheline tiim, kuhu kuulusid: Tiit Toomas (OK Peko) ning muidu veel M16 klassis võistlev Taaniel Tooming (OK Põlva Kobras).

Kolm nädalat hiljem, septembri teises pooles, peeti Leedus aset leidnud Euroopa meistrivõistlustel põhiklassi jõuproovide kõrval maha ka noorte, juunioride ja veteranide Euroopa Karikavõistlused, kust eestlastest võtsid osa juba juunioride

WRE lõppjärjestus

1. Adrian Jackson	Austraalia	380
2. Ruslan Gritsan	Venemaa	347
3. Beat Schaffner	Šveits	344
4. Anton Foliforov	Venemaa	343
5. Lasse Brun Pedersen	Taani	340
6. Beat Oklé	Šveits	336
7. Tõnis Erm	Eesti	329
16. Margus Hallik	Eesti	222
27. Lauri Malsroos	Eesti	152

Kogu tabel on leitav internetis:

<http://www.michigigon.at/2008/worldranking/wre2008results.htm>

MM-kogemusega M17 sarjas osalenud Taaniel ning M20 klassis võistelnud Marek Karm.

Sprint tõi sel aastal meie rattaorienteerujatele edu

Nagu juba teada, sai Tõnis sel aastal hakkama erakordse saavutusega Eesti orienteerumise ajaloos võites veidi vähem kui kuu aja jooksul kolm suurvõistluste medalit – sprindis MM-pronksi ning EM-hõbeda, millele lisas veel Euroopa meistrivõistlustelt hõbemedali lühirajalt.

Tundub, et sprint Eesti rattaorienteerujatele sobib, sest lisaks Tõnise kahele tiitlivõistluste sprindimedalile tegid ka teised koondislased oma selle hooaja parimad sõidud just selles distsipliinis – Lauri lõpetas MM-sprindistantsi 10. ja Margus 12. kohaga. Lisaks saavutasid mõlemad mehed ka EM-võistluste konkurentsis oma parimad tulemused just sellel alal – Lauri oli siin 15. ja Margus seekord 19.

Kusjuures ka meie noored esinesid juunioride MM-võistluste sprindidistantsil väga tublilt – võistlust algul pikalt juhtinud Tiit platseerus lõpuks kõrgele kuuendale kohale ning samuti näitas suurepäraselt sõitu endast palju vanematega heidelnud ja SI-vaheaegades esikümnes figu-

Margus EMI tavarajal

reerinud Taaniel, kes küll lõpuks pidi taanduma 20. kohale raja lõpuosas purunenud rattakummi tõttu.

Lühiraja tulemused pakkusid nii rõõmu kui pettumusi

Siiani põhiliselt lühirajale keskendunud Tõnis suutis tänavugi oma varasemal leivaalal jõuda mõlemal tiitlivõistlusel väga kõrgele lõpetades EM-il teisena ning MM-il kuuendana. Seejuures ise hindas ta oma MM-sooritust palju paremaks kui EM-sõitu ehkki tulemused näitasid vastupidist. Varasematel aastatel oli lühirajal Tõnise parimaks jäänud EM-konkurentsis 4. ja MM-il 6. koht.

Teised eestlased ei saanud aga lühirajal tänavu erilist märki maha. Kui MM-il lõpetas sel distantsil Margus 34. ja Lauri 40. kohaga, siis EM-il jõuti veidi kõrgemale – Lauri oli 24. ja Margus 28.

Juunioridel läks oma MM-il veidi paremini, Taaniel sai lühirajal 16. ja Tiit 24. koha.

Tavarajal tänavu väga kõrgele ei jõutud

Kui siiani olid eestlaste parimad tiitlivõistluste kohad sõidetud välja just tavaradadel, siis tänavu see trend enam jätku ei saanud. Kui varasematel aastatel kaks korda MM-tavarajal neljandaks tulnud Margus vaevles sel aastal selges alavormis, jäi tänavu koondise parimaks pikimalt distantsilt Tõnise MMi 16. koht. Muide, EMil näiteks korra tavarajalgi neljandana lõpetanud Tõnisele oli see üldse esimeseks korra MM-konkurentsis sel alal tulemus kirja saada – varasemalt oli ta tulemus kahel korral tühistatud ning korra oli ta ka katkestanud.

Teistest eestlastest oli MMil Margus 21. ja Lauri 34. EM-konkurentsis suutsid mõlemad mehed sõita aga välja sekundipealt sama aja jagades sellega 26. kohta. Varasematel EM-tavaradadel 5. ja 6. koha saanud Margusele oli see suureks pettumuseks – ehkki tänavune vorm polnud võrreldav varasemate aastatega, oli mees Nidas tegemas oma selle aasta parimat sõitu, ent suutis teha viimasel paaril kilomeetril üle 6 minuti vigu ning kukkuda sellega üldjärjestuses üle kümne koha.

Kuna Tõnis oli käeoleval aastal saanud treenida varasemast veidi vähem, mis küll lubas edukalt konkureerida kõigiga lühematel distantsidel, ent mitte pikimal, siis EM-il otsustas ta tavarajal mitte startida ning hoida ennast teatevõistluseks.

Juunioride MM-il sõitis esimest aastat M20 klassis võistlev Tiit tavarajal välja tubli 11. koha, endast kuni neli aastat vanemate noormeestega rinda pistnud Taaniel leppis siin 28. resultaadiga.

Teatesõitudes hästi, kuid oma täit potentsiaali avamata

Enne seda hooaega tundus, et aastaid kolmanda teatemehe probleemi käes vaevelnud Eesti rattaorienteerumise meeskond võib kõigi vanemate tegijate lõpetamise järel seista tänavu veel lõhkimise küna ees – olid ju varasematel hooaegadel esindusmeeskonnas sõitnud maailmaklassi kuulunud Marguse ja Tõnise kõrval väga kogenud tegijad: Rene Ottesson, Arbo Rae, Raul Kudre ning Alar Viitmaa, kellest eranditult kõigiga on jõutud erinevatel aastatel ka suurvõistluste teatesõitudes kuue parima hulka. Kuid õnneks nii ei läinud ning väga heaks leiuks on osutunud alles teist hooaega meesteklassis võistlev Lauri, kes ilma ühegi varasema ratta-o suurvõistluste teatekogemusega näitas sel aastal meeskonda esindades väga kindlaid sooritusi.

Lauri sobitus ka täpselt puudu olevasse kohta – nimelt on tema kanda jäänud vastutusrikas ja närviline avavahetus, sest võistkonna teised lülid on aastatega paika loksunud – teist nn. “töövahetust” on meil viimastel hooaegadel sõitnud ikka siiani füüsiliselt tugevaim mees Margus ning taktikalist küpsust nõudvat ankruetappi tiimi kõige kindlam orienteeruja Tõnis.

Olgugi, et kõik mehed tegid tänavu nii MM- kui EM-konkurentsis teatesõitudes väga korralikud sooritused ning ühtegi suurt äraukkumist ei olnud, ei piisanud sel aastal nendest sooritustest kahjuks medalivõitudeks. Maailmameistrivõistlused lõpetati riikidest 5. kohaga (kaotus

Tõnis EMI lühiraja finišis

võitjatele 4.23 ning pronksikohale 1.08) ning Euroopa MV 6. kohaga (kaotus võitjatele 4.07 ning pronksikohale 2.01).

Siit on aga selle võistkonnaga hea vastu minna järgmistele hooegadele, sest meeskond on keskmiselt vanuselt veel suhteliselt noor, kuid sellele vaatamata siiski juba üsna kogenud. Meeskondlik medalivõit jääb ikka endiselt suureks eesmärgiks.

KOONDISLASTE SÜDASUVISTEST TEGEMISTEST

Intensiivse kevadhooaja järel, mille lõpetuseks tegid Tõnis-Margus luureretke EM-i korraldaja riiki Leetu osaledes Klaipedas peetud 3-päevastel kohalikel meistrivõistlustel, võtsid meie koondise liidrid juuni keskel hoo maha peaaegu kuuks ajaks. Tõnis andis sel perioodil paar nädalat rahu oma aprillis vigastatud hüppeliigesele ning Margus suundus akusid laadima ja trennima oma Kanada koju.

Hooaja teine ja otsustav pool algas juuli algul peetud Eesti meistrivõistlustega Mägede Küläs. Kuna koondise liidrid ei olnud sarnaselt eelmise aastaga kodusteks meistrivõistlusteks oma parimas vormis (Tõnis oli väsinud veel paarinädalase sundpuhkuse järel tehtud raskest intensiivtreeningu perioodist ning vahetult enne võistlusi Euroopasse saabunud Margus vaevles tõsisel ajavahestressis), siis võis oodata tõsist vastuhakku teistelki. Paraku siiski nii ei läinud ning tehnilised rajad nõudlikul maastikul panid jõudude vahekorra vanemate tegijate kasuks lõpuks ikkagi üsna selgelt paika.

Ehkki Margusel oli sel hooajal reaalne šans võita üle aastate taas kodused meistrivõistlused, osutus mõlemal distantsil lõpuks parimaks ikkagi Tõnis. Meeste omavaheline võitlus kulges nii lühi- kui tavaraja sarnase stsenaariumi järgi – kogu distants sõideti üsna võrdselt, seejuures tegid mõlemad ka vigu ja eksisid teevalikutega erinevates kohtades, kuid lõpuks tegi Tõnis ikkagi ühe vea vähem. Mõlemal päeval saavutas kindla kolmanda koha Lauri, kes katsevõistluste arvestustes kindlustas sellega endale ka koondisekoha tiitlivõistlustele sõitvas kolmeliikmelises meeskonnas. Võrreldes eelmise hooaja koduste meistrivõistlustega noormees seekord nii teravas minekus ei olnud, kuid sarnaselt mullusega suutis ta pikal rajal alguses taas juhtida vanemate konkurentide ees.

Olgu mainitud, et JOKA korraldatud 6. ratta-o EMV oli osalejate arvates senipeetutest üks parimaid. Oma osa mängis siin kindlasti ka huvitav märgine maastik, mis lasi rajameistril pakkuda põnevaid teevalikuid, milles kohati tuli arvestada

ka Eesti oludes harvaesineva kolmanda mõõdme osakaalu.

Eel-MMI staatuses Poola World Rankingu etapid

Järgmisena suundus juuli teises pooles üks autotäis eesti rattaorienteerujaid (lisaks Tõnisele-Margusele veel Juunioride MM-iks valmistuv Tiit ning sportlikku puhkust veetev Tõnise girlfriend Tuuli Mäeots) Ida-Euroopa turneele – kõigepealt oli plaanis osaleda World Rankingu etappidel Poolas ning seejärel siirduda keskmäestiku laagrisse Slovakkia Kõrg-Tatratesse.

Juulikuus peetava Poola ratta-o mitmepäevasõidu raames toimunud WRE-etappidel osalemine oli eestlastel kavas juba kolmandat korda viimase nelja aasta jooksul. Kuna tänava oli ühtlasi tegu ka eel-MM'iga, siis oli Poolamaale kogunenud peaaegu kogu maailma rattaorienteerumise eliit. Esindatud oli 15 riiki, nende seas esmakordselt rahvusvahelisel tasandil osalenud Ukraina ja Rootsi.

Esimesel päeval peetud lühirajal suutis viimasena startinud Margus oma hetkevormist maksimumi välja võtta ning

lõpetas ligi 50 mehe konkurents võistluse väga tugeva 4. kohaga. Tõnis sai kirja 14. tagajärje, kuid tegi, erinevalt suhteliselt puhta orienteerumis soorituse teinud Margusest, ühe suurema paariminutilise vea.

Naiste eliitklassis lõpetas rohkem kui 30 osavõtja konkurents Tuuli Mäeots 24. ja M20 klassis Tiit tubli 5. kohaga.

Järgmisel päeval oli kavas **ühisstardist maratondistants**, kus meeste eliitklassis oli raja pikkuseks koguni 45,8 kilomeetrit. Eestlastele kirjutati sellelt päevalt protokollid kohad 11. (Margus) ja 24. (Tõnis). Olgu siinkohal täpsustuseks öeldud, et kui Margus tegi taas o-tehniliselt päris korraliku, ent füüsiliselt nõrga sõidu, siis Tõnise soorituse rikkus paar kilomeetrit enne finišit end otsustavalt tagaratta kodarate vahele kinni kerinud kett, mistõttu tuli tal viimane jupp võistlusmaast joosta ratas käekõrval.

Ka teised eestlased tegid eelmisest päevast veidi kehvema sõidu – Tuuli lõpetas sel päeval 25. ja Tiit juunioridest 8. kohaga.

Olgu veel mainitud, et meie mehed kahjuks seekord kõige teravamalt minekus polnud – Tõnise vormile oli oma jälje jätnud võistlustele eelnenud mahukas nädal, mil ta veetis ligi 30 tundi Karulas Rogaini-MMi maastikul korraldajana radu ja kaarti inspekteerides, Margusel oli aga seljataga pingeline sisseastumisperiood ülikooli magistriõppesse. Ka logistiline lahendus kohalejõudmise osas polnud seekord kõige parem. Võistlustele saabuti vahetult eelmisel päeval suhteliselt hilja õhtul.

Mägedelaager Kõrg-Tatrates

Võistluste järel suunduti Poolast otse Slovakkia mägikuurordisse Štrbske Plesosse, kus laagerdati nädal aega. Olgu öeldud, et nädalane viibimine keskmäestikus ei anna küll tõsist mäestikulaagri mõõtu välja, kuid erinevatel asjaoludel kujunes sel aastal plaan selliseks. Siiski tehti kokkuvõttes igati korralik intensiivne laager igapäevase kahe treeningkorraga ning ühtlasi vaadati ringi tähelepaneliku pilguga tuleviku tarbeks. Võibki öelda, et sel suvel oli kavas tutvumislager, mille järel on võimalik järgnevatel hooaegadel planeerida juba tõsisemat klassikalist 2-3 nädalast *camp'i*.

Kokkuvõtteks selle aja jooksul ka 6 kaarditreeningut, mille sees kaks pikka väljasõitu: üks päev 2005. aastal ratta-o MMi võõrustanud Banská Bystricasse ja teisel korral Slovakkia suuruselt teise linna Košice vahetusse lähedusse ratta-o tarbeks kaardistatud maastikele. Laagri viimasel päeval, milleks ka Štrbske Plesot ümbritsevad o-kaardid Slovakkia Orienteerumislidust olid postiga kohale jõudnud, sõitsime ka kohalikus piirkonnas. Laagri lõpetas öösprint Štrbske enda küla sees ja ümbruses.

Kokkuvõtteks võib öelda, et laagripaik iseenesest oli väga kihvt – ühel pool kõrgumas suured mäed (kõrgeim tipp 2655 m), teisele küljele jäid aga kenad vaated orgudele. Puhtaks rattasõiduks kasutasime piki Kõrg-Tatrate nõlva kulgevat ja paljusid mägikülasid läbivat teed. Aktiivsel puhkepäeval võtsime ette aga 6-tunnine retke 2495 meetri kõrguse Krivani mäe otsa. Elasime uues euroremondi läbinud Penzionis "SiSi", mida on sel aastal mitmel korral kasutanud ka slovakkide o-jooksu MMiks valmistunud koondis. Lõpetuseks tuleb tunnistada, et Slovakkia on hinna-kvaliteedi suhtelt eestlastele üks mõistlikumaid valikuid keskmäestikulaagri asukohaks.

VAHETU ETTEVALMISTUS SUURVÕISTLUSTEKS

Viimastel nädalatel enne augusti lõpus toimunud MMi tuli tõdeda, et vahetu ettevalmistuse perioodil polnudki Põhja-Euroopa regioonis väga palju häid erialaseid võistlusvõimalusi

Lauri läbib tunnelit

ehk siis rattaorienteerumise jõuproove. Intensiivsete ratta-o treeningute planeerimisel aitasid meid hädast välja erinevate päevakute (käisime näiteks lisaks Tallina teisipäevakutele korra ka 2003. aasta RO EMV platsil peetud Rakvere kolmapäevakul) ja isekorraldatud kaarditreeningute (põhiliselt sprindisuunitlusega) kombineerimine. Lisaks osaleti maksimaalse pingutuse saamiseks ka mõnel puhta rattasõidu jõuproovil.

Üks tõsisem võistlus mägedelaagri ja MM-startide vahel siiski tehti ja selleks oli augusti teisel nädalavahetusel korraldatud **Soome lühiraja meistrivõistlused**. Huvitaval ja o-tehnisel maastikul peetud jõuproovil Heinola Urheilupuistos saavutas Tõnis hinnatava 3. ja Margus *plaketti*-väärilise (Soome MV-1 autasustatakse põhiklassis esikümnet) 7. koha. Karmist konkurentsist läbi aegade edukaimal rattaorienteerumismaal annab tunnistust tõsiasi, et mitmed sel hooajal põhjanaabrite noorenduskuuri läbi teinud koondise liikmed ei mahtunud kodustel meistrivõistlustel esi- ja mõni isegi teise kümnesse, ehkki katsevõistluste sõela olid nad läbitud edukalt.

Kahjuks pidid Soomes Länsi-Uudenmaan Suunnistajate ridadesse kuuluvad eestlased võistluste teisel päeval korraldatud teatevõistlusel osalema sellelgi aastal vaid pealtvaatajatena, kuna põhjanaabrite võistlusreeglite kohaselt ei tohi riigi meistrivõistlustel kuuluda teatealadel võistkonda rohkem kui üks välismaalane.

Huvitava formaadiga teatevõistlusel (meeskonnas kokku kaks liiget, kes vaheldumisi sõites läbivad kokku 4 vahetust) osalemine olnuks väga meelt mööda meie meestele - tugevas konkurentsile oleks mees-mehe vastu võideldes saadud häid kogemusi suurvõistluste teateid silmas pidades, sest rattaorienteerumises pole teatevõistlusi kahjuks tavajõuproovide kavas just eriti tihti.

Õnneks võimaldasid vastutulelikud korraldajad sarnaselt eelmisele aastale, mil see formaat esimest korda Soome ratta-o meistrivõistluste kavas oli, teha meie meestel tugeva kaardiharjutuse vahetult võistluse lõppedes, mil punktühised ja EMIT-jaamad veel metsas olid. Mitteametlikult samal rajal võisteldes oli hea meel aegu kokku lüües tõdeda, et oleksime taaskord kiiremad olnud. Seejuures sõitis tiitlivõistlustel tavaradadele enam panustav Margus mõlemad oma vahetused pikema pingutuse saamiseks vahetult üksteise otsa ilma puhkepausita, lühemateks distantsideks trenniv Tõnis tegi suurema intensiivsuse tagamiseks oma vahetuste vahel küll pausi, kuid puhkas selle käigus vaid napid 10 minutit.

Ka mägirattasõidu võistlused olid osa ettevalmistusest

Täpselt nädal enne MM-võistluste algust tegid Tõnis ja Margus viimase tühjendustreeningu võttes osa **Rakke**

Rattamaratonist. Suures palavuses kulgenud 59 km pikkune ja tavapärasest ligi kahe tunnise võistlusest poole tunni jagu pikem maraton oli puhtas mägirattasõidus suhteliselt harva võistlevatele meestele päris suur väljakutse. Margus oli targemaks saanud kevadisest õppetunnist, istus liigset jõudu kulutamata enamuse ajast suures grupis ning ründas alles viimasel kümnel kilomeetril saavutades lõpuks targa taktikalise sõiduga 34. koha.

Tõnis sõitis hästi võistluse esimese tunni, kuid andis rohkem aega liidrite vastu ära maratoni lõpuosas saades siiski kirja enda parima - 59. koha. Mehi jäi protokollilt lahutama veidi enam kui viis ja pool minutit, kuid eks see oli mingil määral ka loogiline asjade käik arvestades, et treeningmaht oli Margusel lõppenud hooajal ca 20% võrra suurem.

Neli päeva varem maratoniks valmistudes olid mehed võtnud osa ka **kolmapäeva õhtusest mägirattavõistlusest** Harku metsas. Ligi kolmveerand tunnisel suhteliselt tõusudevaesel ent sõidutehnilisel võistlusel sai Margus üldkokkuvõttes 4. koha lüües 2.40-ga Tõnist, kes lõpetas 9. positsioonil.

Hooaja tähtsaimat sündmust – MM-võistlusi kajastas täpsemalt "Orienteeruja" nr 5 / 2008.

JÕUPROOVIDEST KAHE TIITLIVÕISTLUSE VAHEL

Kahe tiitlivõistluse vahele jäi sel aastal erakordselt väike vahe – vaid kolm nädalat. Meie mehed sisustasid antud aega EMiks valmistumisel veidi erinevalt. Kui MMi järgne

Margus, Taaniel, Lauri, Marek, Tõnis.

Eest koondis EM il Leedus

esimene nädal võeti veidi kergemalt, siis juba järgmisel nädalavahetusel pandi rattad taas võistluskonkurentsis joonele.

Orienteerumistehniliselt tugev Tõnis eelistas seekord ratta-o võistluse asemel taaskord võistelda puhtas rattasõidus osaledes **Jõulumäe Rattamaratonil** eesmärgiga teha korralik füüsiline pingutus. Ehkki protokolli kirjutati talle seekord tasemele mittevastav 154. koht, oli see olnud teadlik valik – nimelt oli ta “TA OK Rogaini” rajameistrina veetnud viimastel päevadel Karula metsades palju väsitavaid tunde jalgadel.

Margus soovis aga vastupidiselt võistelda just orienteerumises ning suundus tol nädalavahetusel Soome, kus lõi kaasa **põhjanaanabrite ratta-o karikasarja etapil**. Kavas oli huvitavas formaadis ühepäevane jõuproov Tuusulas – hommikupoolikul võisteldi sprindis ning õhtupoolikul suunduti viitstartist pikendatud tavarajale. Mees näitas siin kehvalt läinud MM-võistluste järel jälle päris head minekut olles küll hommikuses sprindis kolmas, kuid suutis õhtusel maratondistantsil pakkuda kõigile soomlastele arvestatavat konkurentsi vanade heade aegade kohaselt ning kiirendada isegi raja lõpuosas kolmanda sõidutunni alguses eest kogu liidergrupilt. Ning kuigi finišis tuli tal siiski leppida ikkagi kolmanda kohaga eelviimasel etapil tehtud suure vea tõttu, oli see sõit aidanud taastada kaotatud enesekindlust.

Järgmisel nädalavahetusel võistlesid mõlemad mehed juba koos **Läti meistrivõistlustel**, kust suunduti otse EM-võistlustele Leetu. Tuleb tunnistada, et lõunanaanabrite ratta-o kalender on olnud tihti veel hõredam kui meie oma, kuid maa meistrivõistlused on neil olnud alati korraldatud heal tasemel ning seetõttu on antud jõuproov tihti ka meie võistluskalendrisse kuulunud. Sel korral aga jäi Läti MV lausa tee suundudes Nida poolsaarel toimunud Euroopa meistrivõistlustele ning kuna tänava olid Cesises kavas ka vaid sprint ja lühirada, mille järel jäi veel paar päeva EM-startideni, olnuks patt loobuda headest ja sobivatest kontrollstartidest.

Esimese päeva sprindis sai vahepealse kerge haiguse järel taas heasse vormi tõusmas olnud Tõnis selge võidu, raja alguses võistlust juhtinud Margus tegi siin-seal väikeseid vigu, kuid suutis siiski edestada kõiki lätlasti ja leedulasi saades kindla teise koha.

Pühapäeval tunnise kestusega lühirajal eestlased täiesti viimast välja panema ei hakanud, kuid Margus sõitis siiski täpselt nii kiirelt, et napsas võidukarika lõunanaanabrite nina alt. Vahepeal kergelt haige olnud Tõnis võttis veelgi rahulikumalt kulgedes raja läbi kiiremas treeningtempo, millega platseerus 8. kohale.

Võistlustules oli siin veel teisigi eestlasi – M17 klassis polnud mõlemal päeval vastast Taanielile ning meeste põhi-klassis sai Mart Pais sprindis kirja 17. ja lühirajal 19. koha.

Tõnise kauaoodatud medal

EM-võistlustest ja saavutatud tulemustest kirjutas samuti eelmise “Orienteeruja” number.

HOOAJA LÕPPAKORD SOOMES

Meie meeste võistlushooaeg sai läbi oktoobri algul, mil kavas oli põhjanaanabrite pika raja MV ja Soome ratta-o karikasarja finaaletapp.

Kesk-Soomes Etelä-Pohjanmaal toimunud võistlused peeti soomlaslikult ebatüüpilisel – tasasel ja hõreda teedevõrguga, võib öelda, et lausa igaval maastikul, kus otsustavaks sai puhas sõiduvõim. Erinevatel põhjustel ei saanud eestlased tulla kohale aegsasti eelmisel päeval, mis oleks olnud vajalik võistluseelseks korralikuks ettevalmistuseks ja keskendumiseks. Kuid kuna need jõuproovid polnud enam otsustava tähtsusega, siis polnud sellest ka nii suurt lugu.

Ent siiski kehtib siin alati mõttetera – niipalju kui panustad, niipalju vastu ka saad. Suhteliselt väsinutena võisteldes kirjutati meie meestele lõpuprotokolli vastavalt 8. (Margus) ja 10. koht (Tõnis). Mart lõpetas 27. positsioonil. Võib tõdeda, et meil on olnud ka paremaid päevi.

Pühapäeval lühirajal oligi Margusel minek veidi parem ning ta lõpetas 5. kohaga. Tõnis sel päeval ei võistelnud, kuna oli sõitnud juba tagasi Eestisse, et lüüa kaasa Xdreami seiklusspordisarja viimase etapi korralduses.

Eestimaa
Spordiliit
JÕUD

tunnustas 2008. aasta
parimaid

Aasta noortetreener on SARMITE SILD,

Aasta spordisündmus – 49. JÜRIÖÖJOOKS.

Jõu aasta Tegija 2008 valimistel
oli üheks nominendiks Nikolai Järveoja.

75

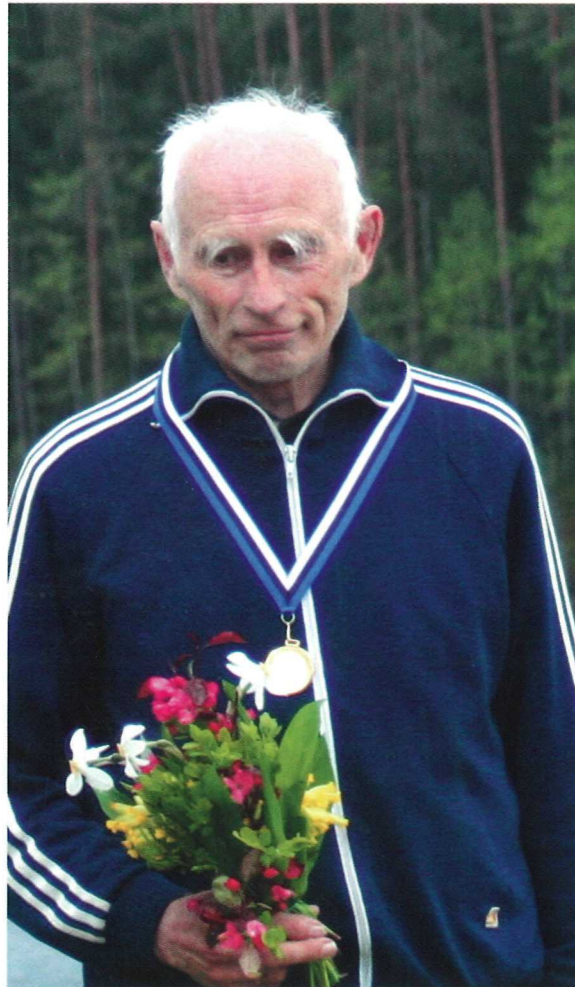
Arne Kivistik

1. detsembril tähistas 75. sünnipäeva Arne Kivistik. Tema tegevus on olnud tihedalt seotud Eesti orienteerumispordiga. Arne Kivistik on paljukordne Eesti meister, mainekas rajameister ja kaartide joonistaja, paljude suusatamise ja orienteerumise raamatute autor.

Arne Kivistik tegutses tänavugi väga agaralt: ehitas Läänemaal Nõval püsiradasid ja tegi raamatu "Õpi orienteeruma" (kirjutas sellest ka Orienteerujas). Ta käis ka Portugalis veteranide MMil, kus saavutas tavaraja finaalis 150 mehe hulgas 8. koha. Loomulikult võitis ta ka järjekordselt Eesti meistrimedaleid.

Orienteeruja toimetus

*õnnitleb juubilari ja soovib
jõudu ning tervist!*

O-Ringen

Vasaloppeti radadel

Kalev Kukk, november 2008

Fotod: Kalev Kukk

Minu **esimene** ja pikaks ajaks ka viimaseks jäänud kord joosta maailma suurimal ja mainekamal orienteerumise mitmepäevajooksul O-Ringenil jääb 1992. aastasse. See oli siis, kui sajad eestlased, lätlased ja leedukad said soodsa võimaluse ühendada Södertäljes oma isikliku orienteerumislõbu rootslaste riigikaitseliste huvidega. Otsest põhjust, miks järgmise korrani jõudmine võttis tervelt 16 aastat, muidugi pole. O-Ringen hiilgab nii või teisiti oma väärrika korralduse ning heade, vähemalt eestlastest tavaorienteerujate jaoks, piisavalt tehniliste ja huvitavate maastikega. Ainult et tavaorienteerujana olen ma lisaks võistlusele otsinud ka midagi muud, mille annab panna sõnasse „eksootika”. Vahepealsetes O-Ringenites, mida enamasti on peetud Lõuna-Rootsis, seda ma järelikult ei leidnud. Ootasin võistlust kusagil Norrbottenis või Skandinaavia mäestiku Rootsi ulatuvatel servaaladel.

Lõpuks täitusidki mu ootused ja lootused: eelmise aasta 44. O-Ringen jõudis Dalarna kaugetele ja kõrgetele servaaladele. Võistlust, kus lubati muuhulgas fjällijooksu („*delightful alpine terrain*”), reklaamiti isegi palju näinud rootslastele eksootikana. Eks see seda oligi, sest miks muidu hüppas osavõtjate arv viimase kümnendi tava-kohaselt 12 000-14 000lt ühtäkki 24 375ni, millega jäädgi napilt maha 1983.

ja 1985. aastast pärinevale osavõtjate rekordarvule (24 602). Teisalt rääkis seekordse O-Ringeni kasuks asjaolu, et kaks esimest jooksu toimusid Vasaloppeti aladel, võistluskeskuse ja finišeerimisega ei kusagil mujal, kui kuulsa suusamaratoni enda stardikori-doris Bergas. Olles seda 90-kilomeetrist maailma võimsaimat ja populaarseimat suusamaratoni sõitnud seitsmel korral, janunes hing talvist tunnet ehk siis nostalgiat suvelgi kogeda. Pealegi ei anna Vasaloppet oma kompromissitu-sega mahti ega võimalustki suusarajalt pilku kõrvale heita. Niisiis, igati soodne võimalus seni nägemata jäänud tasa teha.

Seekordne O-Ringen algas samamoodi, nagu talvised suusasõidud. Stardipauku ja trügimist, vaatamata rohkem kui 20 000le metsa minejale, muidugi polnud, kuid tee stardipaika viis just mööda Vasaloppeti avatõusu: ligi 3 kilomeetri ja 150 tõusumeetri jagu.

Kõik muu oli nagu talvel või vähemalt peaaegu nagu talvel. Tõus oli ülesrühkijaid paksult täis. Kokku isegi rohkem kui talvel, kuid ajas hajutatuna. Kui talvel jätkub sellele tõusule suusatajaid ligi kaheks tunniks, siis nüüd oli start venitatud kuuele tunnile. Ka liikumine läks tunduvalt kiiremini ja sujuvamalt kui viimasel talvel, mil tuhanded paigal seisvad ja nullilähedasel lumel tagasilibisemist vältida püüdvad mehed ja naised lihtsalt rippusid suusakeppidel. Nüüd

sai ka lõpuks näha, mis raja kõrvale jäi ja teha plaane järgmise talve kõige õigemaks tõusutrajektooriiks.

Orienteerumise seisukohalt ei pakkunud Berga maastikud siiski midagi erilist. Muidugi, selle mulje taga on suuresti mu enda nadi jooks, mis hakkas pihta kohe 35-minutise veaga ja mille parandamine lõppes üha uute ja uute vigadega. Hea seegi, et lõpuks mahtusin kontrollaja sisse. Ega teinegi päev suurt paremini ei läinud. Lohutada võisin end üksnes sellega, et kevadine sääremarja rebustus oli teinud jooksmissel kahekui-se vahe. Selle nahka oli läinud igasugune maastikutunnetus ja võhm, pealegi pöördus tähelepanu esialgu rohkem igal sammul end tunda andvale jalale kui kaardile. Seda eriti nõlva- ja raiesmikuetappidel. Päril hulluks läks esimesel päeval lõpu eel, kui täiel kiirusel joosti umbes kümnekraadisel laugel nõlval olevasse suurde raiesmikuviõsasse, kus polnud vähemalt minu jaoks mingeid loetavaid orientiire. Nagu ikka, mets punkte paksult täis, ainult mida pole, see on see õige. See-eest oli lõpp kümne-konna lõpukoridoriga Vasaloppeti stardiväljal meeliülendav. Lõpetajaid oli keskeltläbi 4000 tunnis ehk siis 60–70 minutis.

Kolmas ja neljas jooks olid fjälliori-enteerumised Dalarna ühes peamises mäesuusakeskuses Hundfjälletis. Neist esimene oli nõlva-, teine laejooks. Kui Bergas võisin vigades süüdistada

Järfjället

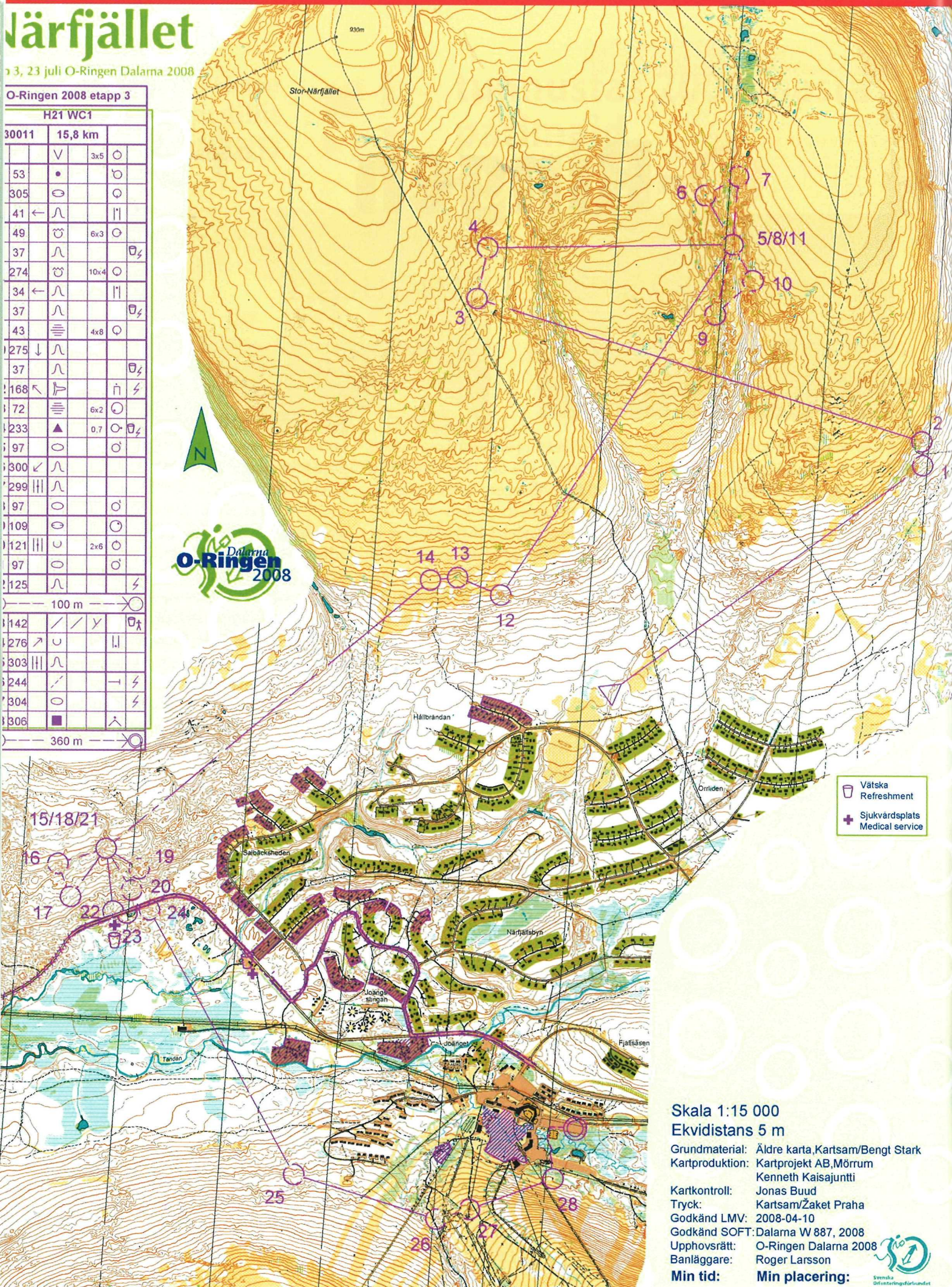
3, 23 juli O-Ringen Dalarna 2008

O-Ringen 2008 etapp 3

H21 WC1

30011 15,8 km

	V	3x5	○
53	•		○
305	○		○
41	←		
49	∩	6x3	○
37	∩		⊞
274	∩	10x4	○
34	←		
37	∩		⊞
43	≡	4x8	○
275	↓		∩
37	∩		⊞
168	↖		∩
72	≡	6x2	○
233	▲	0.7	⊞
97	○		○
300	✓		∩
299			∩
97	○		○
109	○		○
121		2x6	○
97	○		○
125	∩		⊞
100 m			
142	↗	∩	⊞
276	↗	∩	
303			∩
244	↗		⊞
304	○		⊞
306	■		∩
360 m			

- Vätska
Refreshment
- Sjukvårdsplats
Medical service

Skala 1:15 000

Ekvidistans 5 m

Grundmaterial: Äldre karta, Kartsam/Bengt Stark

Kartproduktion: Kartprojekt AB, Mörrum

Kenneth Kaisajuntti

Kartkontroll: Jonas Buud

Tryck: Kartsam/Zaket Praha

Godkänd LMV: 2008-04-10

Godkänd SOFT: Dalarna W 887, 2008

Upphovsrätt: O-Ringen Dalarna 2008

Banläggare: Roger Larsson

Min tid: **Min placering:**

vaid iseenda rāpakust, siis kolmanda päeva raja esimesel poolel käis kaardi lugemine lihtsalt üle mõistuse. Järsul, kohati 20kraadisel nõlval polnud mul 5meetrise joonevahega kaardiga midagi peale hakata. Saa aru, milline orvanditest või kividest või künnistest on kaardile joonistatud, milline mitte.

Ühtki muud orientiiri kõrguse fikseerimiseks loomulikult pole, lisaks pidev komberdamine samblasse varjunud kividel. Taas ei saanud aru, kuidas rootslased-norrakad taolisel pinnal jala

ette vaatamata joosta oskavad. Minu tulemus kehvemast kehvem.

Neljas päev oli kõige eksootilisem. Umbes 900 m kõrgusel olevasse starti sõideti tõstukiga. Kuue tunniga veeti niiviisi üles rohkem kui 20 000 jooksjat. Lõpuks pakuti maastikku, millist olin varemgi jooksnud, seda küll kõrgel Alpides. Vähemalt õigete sulglohkude, aukude, orvandite ja suunajooksuga probleeme et tekkinud, ka mitte alla võssa ja metsa joostes. Kõrgustevahet oli umbes 250 meetrit ja komberdamist kividel jätkuvalt üle mõistuse.

Viimase päeva jooks toimus võistluskeskuses Lindvallenis. Jukola-teateid meenutav maastik ning pikkade etappidega rajaplaneering ilma selgete orientiirideta küngastevahelistel laugedel nõlvadel ja soodel andis tohutult võimalusi vigadeks. Kaljusid ja kividid küll eriti polnud, kuid see-est tuli kohati sumada poole sääreni vesises turbas, lisaks eelmisest neljast päevast viis ja pool tundi jooksu jalgades. Samas tuli just sel päeval vigu kokku vaid mõne minuti jagu. Jooks skandinaavlaste keskmisel tasemel ja lõpetamine muude eurooplaste tipus lubas esimeste päevade ekslemised andestada.

Veel. Juba mainitud pea rekordilised 24 375 osavõtjat 41 riigist jaotusid 138 klassi. Joosti pikka ja lühikest rada, motion- ja hilinejate sarju, lisaks

multispõrdirajad ja lihtsad rajad orienteerumiskaugematele Vasaloppeti nostalgitsejatele. Stardikordi tuli kokku 108 985 ja lasteaiakülastusi 1836.

Eestist oli klubina nähtavalt kohal SRD, lisaks veel näpuotsaga jooksjaid mujaltki. Ainsatena jõudsid koondarvestuses, nagu Orienteeruja septembrinumber juba teada andis, esikolmikusse Timo Sild võiduga klassis H20E ja Lauri Sild 2. kohaga klassis H18E.

2009. aasta O-Ringen on taas lõunas, sedakorda võistluskeskusega Eksjös Smålandi kõrgustikul.

1987	A. LARSSON BOND SJÖH, IK	4.20
1988	A. BLOMVIST IFK LIDINGÖ	4.47
	Ö. BLOMVIST IFK LIDINGÖ	4.47
1989	JAN OTTOSSON ASARNA IK	5.09.3
1990	TAVLINGEN INSTALI D	
1991	JAN OTTOSSON ASARNA IK	5.07.11
1992	JAN OTTOSSON ASARNA IK	5.57.04
1993	HWESTIN GRANINGE-ALL	4.02.10
1994	JAN OTTOSSON ASARNA IK	4.06.19
1995	S-E DANIELSSON D-JARNA IK	3.11.09
1996	HWESTIN GRANINGE-ALL	4.01.15
1997	M. BOTVINOV, ÖSTERRIKE	4.11.41
1998	P. GÖRANSSON ASARNA IK	3.78.56
1999	S. LARSSON IFK MORA SK	4.11.17
2000	RAUL OLLE ESTLAND	4.14.38
2001	H. ERIKSSON IFK MORA SK	4.01.2
2002	B. TYNELL FALUN PDORL SK	3.59.52
2003	OSKAR SVÄRD SOLETTEN	3.58.17
2004	ANDERS AUKLAND NORGE	3.42.4
2005	OSKAR SVÄRD ULRIEHAMN	3.47.4
2006	B. TYNELL GRYCKSBÖ IFK	3.24.09
2007	OSKAR SVÄRD ULRIEHAMN	3.52.49

Aastal 2000 raiuti Raul Olle nimi Bergas igaveseks kivisse.

võistlusklass: **D21**,

klubi: **OK Põlva Kobras**

Sünnipäev, elukoht, perekond

23.08.1983, Tartu. Perekond – leivad ühes kapis õega.

Muidu: **ema, isa, vend, õde.**

Haridus, töö- ja/või koolikoht, amet:

Üliõpilane, TÜ kehakultuuriteaduskonna magistri 1. aasta.

Milline näeb välja Sinu tavaline töö(kooli)päev?

Hetkel on kool kolmel päeval nädalas hommikul kl 8-12 või 10-14. Siis trenn või õppimine (palju on teha kodutöid – referaate, ettekandeid jm). Kui väga pingelist seisu õppimisega pole, siis mahutan võimalusel 2 treeningut ära. Vabadel päevadel üldjuhul 2x trenni, õppimine ja natuke niisama ajaraiskamist ning ongi päev läbi.

Milline on Sinu suhe orienteerumisega? Millised on 2009. aasta plaanid ja eesmärgid, kas ja millise orienteerujana näed end 10 aasta pärast?

Olin vist 11aastane, kui ema mind esimest korda metsa viis. Midagi ma aru ei saanud ja tahtsin vaid metsast välja saada, tundus kole tobeda alana. Millegi pärast läksin ka teist korda jne., kuni tekkis konkurents teiste tüdrukutega, tekkis auahnus (lisaks olid päevakul saadud punktid väga olulised). Iga päevak oli võistlus. Päris esimest õiget võistlust ei mäletagi.

Hetkel on 2009. aasta plaan: kindlasti parandada jooksu kiirust + pöörata rohkem tähelepanu tehnilisele arengule. Kokkuvõttes – vähendada kaotusi võimalikult palju (100%lise õnnestumise korral tuleb iga kohaga rahul olla). Suurem tähelepanu saab olema lühirajal ja sprindidistantsil nii NOC-il, MM-il kui ka MK-del.

Loodan, et 10 aasta pärast võin oma saavutatud tulemustega ülimalt rahul olla ning rahuliku südamega veteranide klassi üle minna.

Miks Sa üldse orienteerumisega tegeled? Kas oled kunagi ala vahetusele mõelnud? Mis orien-

teerumise juures paelub?

Orienteerumine on tore tegevus. Mulle meeldib joosta just kohtades, kuhu niisama ei satu + mõnus, kui jooksmise ajal on ka tegevust (kaardilugemine). Orienteerumisel näeb palju nõ nurgataguseid kohti, kuhu tavaline turist ei satu; superlahedad inimesed!

Kunagi juunioride eas sai ikka palju (eriti siis kui halvasti läks) mõeldud, et valisin vale ala (kergejõustiku asemel).

Olid pikalt Suurbritannias töötamas ja treenimas. Kas said sealt treeningkogemusi, mida tahaksid esile tuua? Mida soovitaksid noortele või mis ise uuesti minnes või uuesti alustades teisiti teeksid?

Suurbritannias olin pea kaks aastat. Esimene aasta erilisi treeningumuutusi ei toimunud, va. see, et iga päev oli võimalus treenida väga heal, paljude

tõusudega maastikul ning orienteerumist sai teha ka talvel.

Teisel aastal elasin koos orienteerujatega, käisin vähemalt 2x nendega koos trennis. Kiirustreeningutesse suhtusin alguses skeptiliselt, sest eestlased pole harjunud talvel kiireid trenne tegema. Kuna aga tahtsin treeningutesse mingit muutust ja leidsin, et midagi kaotada polnud, siis tegin kaasa. Võtsin osa ka mõnedest jooksuvõistlustest talvel ja päris palju orienteerumisest võistlusehooaja alguses (veebr/märts). Nende treeningute tõttu tegin suure hüppe oma jooksukiirus. Seega, kui mõnel noorel on võimalus minna Suurbritanniasse, siis soovitan kindlasti sellest võimalusest kinni haarata. Usun, et orienteerumisele tuleb küll kasuks.

Kuidas suhtuvad orienteerumisse Sinu koolikaaslased ja sõbrad? Kas oled kellegi "metsa meelitanud", o-rajale suunanud?

Tundub, et kõik umbes teavad, mis see orienteerumine on. Päris mitmed on seda elus korra proovinud. Kuid orienteerumisest kui võistlusspordist pole kellegi erilist aimu. Tuttavaid on metsa tulnud küll, kuid kahtlen, kas see minu teene on olnud.

Kirjelda oma suurimat elamust seoses orienteerumisega!

Ei tulegi kohe meelde! Rinnuni mudaauku kukkumine, paduvihmaga järsult ja kõrgelt nõlvalt liu laskmine, hirmutavad loomad põõsast välja kargamas. Enamik elamusi on siiski seotud fantastiliste vaadetega loodusele, kus on tulnud tahtmine jätta see kaart ja jooks.

Mida pead oma elu tippsaavutuseks?

Praegu on mu nõ. tiptulemus MK 7. koht lühirajal. Tahaksin kunagi suurvõistlustel mingi poodiumikoha välja joosta (selgituseks: 6 esimest on poodiumil).

Kas Sinu suveplaanidesse

kuulub ka mingi kindel orienteerumisüritus, millest kindlasti alati osa võtad? Või mõni suusamaraton?

Osalen üritustel, kuhu saan minna ja mis plaani sobivad, midagi kindlalt traditsioonilist küll pole.

Kas ja milliseid harrastusi on Sul veel lisaks orienteerumisele?

Igapäevaste harrastuste jaoks aega eriti pole, aga võin ka jooksmist harrastuseks nimetada, sest ma tõesti naudin seda. Meeldib väga reisida/matkata, uusi ja võõramaiseid toite proovida, teha veidi põnevust pakkuvaid asju (*bungy*

jump, rafting, snorgeldamine, surfamine. Proovimata on veel langevarjuhüpped. Ilmselt pole ma veel paljusid põnevaid tegevusi avastanudki.

Kus ja kas peaks Orienteerujat veel levitama, milliseid teemasid (rohkem) käsitlema?

Orienteerujat võiks levitada sellistes kohtades, kus inimesed peavad ootama (nt arstikabineti ukse taga, salongides jne) – niisama istuda on igav ja loogiline, et kätte võetakse mõni ajakiri. Äkki saab niiviisi veel inimesi metsa meelitada.

On palju huvitavaid teemasid, mida võiks rohkem käsitleda (nagu Rootsi O-ajakirjas): tehikatreeningutest, nende analüüsimisest, psühholoogilisest ettevalmistusest, näiteid kasulikest treeningutest, mida võtta iganädalasse plaani jne.

Milline on Sinu arvates Eesti põletavaim probleem orienteerumises?

Praegusel ajal ilmselt kehv majanduslik olukord. Sellest saavad alguse paljud probleemid. Piisava finantsi korral saaks palju lahendatud.

Kas orienteerumine peaks saama olümpiaalaks?

Jah, võiks küll.

Sigrid RUUL

Järvamaa 2008. orienteerumisaasta tegemised olid üsna traditsioonilised. Tavapäraselt korraldasime kohaliku orienteerumispäevakute sarja, mis koosneb 8 osavõistlusest ja lisaks üllatusliku sisuga finaalvõistlusest. Igal aastal toimuvad Järvamaa meistrivõistlused sprindis, tavarajal ja valikorienteerumises. Neile lisanduvad veel Järvamaa koolinoorte MV, klubi öised võistlused ja Türi metsajooks.

Traditsiooniliste võistluste kõrval oleme igal aastal ka mõne veidi suurema orienteerumisevõistluse läbiviimisel osalised olnud. Tänavu olid meie korraldada Eesti meistrivõistlused rattaorienteerumises Mägede külas, Balti sõjaväe mängude orienteerumisevõistlused Mustla-Nõmmel. Oluliselt kõrgemal tasemel ja suurema osalejaskonnaga toimusid maakonna meistrivõistlused tavarajal. Kui tavaliselt on need toimunud koos Raplamaa MVga, siis tänavu pakkus Tallinn välja idee teha ühised meistrivõistlused. Meie sprindimeistrivõistlused kuuluvad Eesti sprindikarika sarja, mis annab sellele võistlusele osalejaskonda ning olulisust juurde.

Et klubi korraldajaskond ning vastavate oskustega inimeste hulk oleks võimalikult suurem, on enamasti kõigil võistlustel erinevad peakorraldajad ja rajameistrid. Tundub, et üldiselt on nad edukalt hakkama saanud ja võistlejad on rahul olnud, kuid on ka apsakaid juhtunud. Tänavuse aasta võistluste korraldajate ja rajameistritena olid tegevad Ahto Karu, Priit Pirk Saar, Kalev Aun, Paul Poopuu, Kalmer Keepend, Tõnu Taal, Katrin Puusepp, Kaarel Kallas, Rein Rooni, Kalju Toomas, Raivo Pellja, Margus Marrandi ja Sigrid Ruul. IT ja arvutitöö raskust kandsid sagedasti Ahto Karu, Priit Poopuu ja Kristo Keepend. Tänu neile kõigile!

Rahulolu valmistab päevakuliste arvu pidev ja ühtlane

kasv viimasel viiel aastal. Oleme taas jõudnud osalejate arvukuselt Järvamaa päevakute tippaegade lähedusse, nagu see oli 80ndate aastate esimesel poolel.

Klubi- ja noortetöös oleme suutnud viimastel aastatel järjepidevalt korraldada aastas 4 klubi treeninglaagrit, kus enamasti osalevad noored, võimalus ühislaagris osalemiseks on aga avatud klubi kõigile liikmeile. Laagreid oleme püüdnud läbi viia erinevatel Eestimaa orienteerumismaastikel, sest ega Järvamaa keskosa tasased ja avarad kultuurmaastikud eriti ohtralt kaarditreeningu võimalusi ei paku. Tänavu toimusid laagrid talvel Käärikul, edasi vastavalt Jõulumäel, Põlvas ja Saaremaal. Meil on heameel, et oleme leidnud noortetreeneriks Kaarel Kallase, kellega koostöös ja ühis-korralduses viiakse läbi ka klubi laagreid.

Sellised klubilaagrid on just noortele väga vajalikud, kuna need annavad kindlasti noortele indu juurde spordi ja orienteerumisega tegelemiseks. Heaks näitajaks on see, et mitu noort pääses meilt koondist esindama.

JOKA orienteerujail õnnestus lõppeval aastal Eesti meistrivõistlustelt võita kokku 20 medalit (2 kulda, 12 hõbedat ja 6 pronksi). Päris hea saak! Sellest peaaegu pooled medalid olid noorte võidetud. Samuti on noored aidanud võistlusi korraldada.

Sel aastal said noored sügislaagris kaardijoonistamise algõpetust ja proovisid seda ka praktilise tööna. Noorte sõnul osutus see töö päris keeruliseks. Kuid noortele tuleb seda kõike õpetada, sest nemad ju ongi tulevased võistluste korraldajad, kaardijoonistajad ja klubijuhid. Tänuõnad kuuluvad meie noorsportlaste kahele suurtoetajale, Andres Minnile ja OÜ Mountain Loghome ning Vello Vaherile ja OÜ Krive Ehitus.

Kena jõuluaega kõigile, ja pilk tulevikku! Jääme huviga ootama, mida JOKAle uus, 2009. aasta endaga kaasa toob.

Andres KÄÄR

Üks ennemuistne firmaspordiüritus

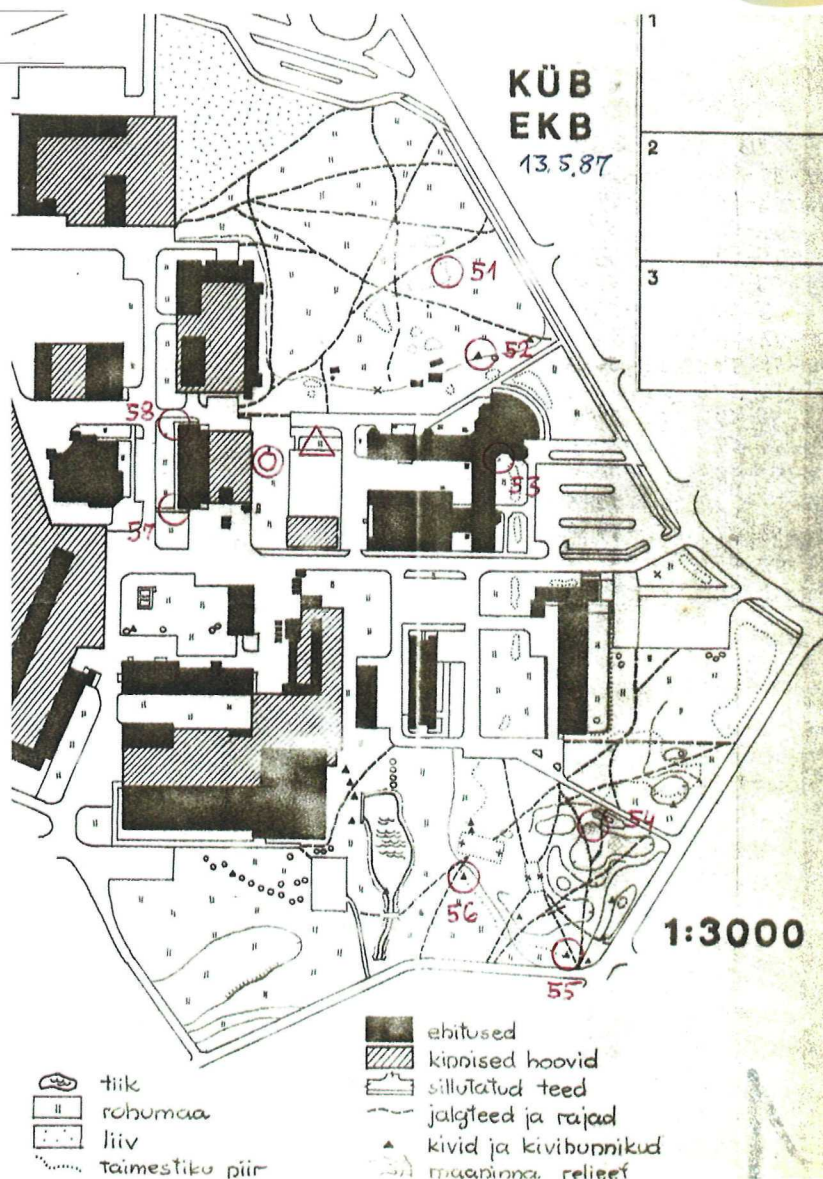
Tollane firma(tugitooli)spordi soosituim ala oli suusatamise suurvõistluste ühine telekavaatamine, eelistatavalt tööajal. 1987. aasta kevadtalvel pakkus Küberneetika Instituudi suusaaktiiv kolleegidele vahetut kaasaelamise võimalust asutuse kahe poole, instituudi enda ja Erikonstrueerimisbüroo (EKB) teatesuusatamisevõistlusega oma hoonete vahel. Võistkonnad olid 20 liikmelised, ankruteks asutuste tippjuhid. Päikseline kevadtalvine päev tõi umbes pool töötajakonnast välja vahetult kaasa elama ja spordikaugemad akendele vaatama. Rada oli 800 m ning mootorkelguga trambitud. Õnnestumist näitas kommentaarides domineeriv lause: "Huvitavam kui Holmenkollenis!"

Instituudi võistkonna järjestuse aluseks võeti Tartu Maratoni tulemused. Sain vastusrikka 19. vahetuse, teate üleandmisega asedirektorile Ants Wõrgule. Ülesande sooritasin edukalt.

Hakkasin mõlgutama mõtet korraldada samalaadne orienteerumisüritus. Nii laia jälgijatehuvi muidugi ei oodanudki, juba tollal teati, et orienteerumise vaatamängulisus jääb kahjuks vaid pühendatuile ning tegelik nauding ainult osalejatele. Võistlustel käijaid ja päevakulisi leidis "Küberis", nagu teisteski tollastes Teaduste Akadeemia asutustes, küllaga.

Kolleegid olid kohe asjaga päri, nii asusin tegutsema. Kaardi tegin 1:500-selt ehitusplaani aluselt mõõtkavas 1:3000, kserograafiliselt paljundatuna. "Mets" Mustamäel piirdus kirdest Akadeemia tee, idast Raja ja lõunast Mäepealse tänavaga. Võistkondade suuruseks sai valitud 16. Osalejast vaid üks tüdruk ei olnud varem o-üritusel käinud.

Olen säilitanud oma tehtud o-radade arhiivis kõikide punktidega kaardi hajutusvariantide tabeliga. Vahetuste pikkus oli 800-1000 m. Vale punkti võtmine poleks põhjustanud tühistamist, kaardi loovutamise järel siirduti, nagu märkesuusatamise teatevõistlustel, kontrollimisringile, mille ajal sai võrreldud kompostrijäljed

16 vahetust

KÜB	EKB
52-55-57	51-54-57
56-52-58	52-55-57
51-54-57	56-57-58
54-51-58	53-55-58
53-55-58	54-51-58
51-56-57	55-52-58
55-52-58	51-56-57
56-51-57	52-56-57
52-56-57	53-56-58
53-56-58	56-51-57
51-54-57	52-54-58
52-54-58	51-54-57
53-54-58	54-52-57
54-52-57	53-54-58
51-55-57	55-51-58
55-51-58	51-55-57

ja väärakorral oleks tulnud käia õige märke järel. Nii ei oleks võistlus liiga vara "tehtud" olnud.

Kartus pinge enneaegselt lõdvenemisest osutuks vales. Vahetuste ajad hajusid küll kolmest üheksa minutini, kuid lahendus saabus ikkagi viimase lõpus. Tollane orienteerumislüüdi presiidiümi esimees, instituudi võistkonna ankur Kalju Vaikjärv edestas lõpus rinnajagu EKB oma.

Kuigi väljas oli vaatajaid suusatamisüritusega võrreldes väga vähe, mõneti oli süüdi halva võitu ilm, jälgiti akendest mõistmatut siblimist huviga.

Tollaste osalejate o-harrastus on enamasti ajaproovile vastu pannud, kuigi järgnesid ohtralt muid tegevusvõimalusi pakkuvad aastad.

Tööajal kontori akende all peetavad firmaspordiüritused ei mahu sugugi tänapäeva tööviisi. Jäänud on vaid huvitav mälestus.

Kuidas ma orienteeruma hakkasin (2)

Kaidi RUUSALEPP

Kes luges minu esimest samateemalist artiklit, see mäletab, et andsin endale eelmise aasta lõpus lubaduse teha vähemalt 3 o-starti. Nüüd on aasta läbi, lumi maas ja minu startide saldo on 1. Lubadust ma ei täitnud, aga leidsin tee tagasi orienteerumise juurde. Mis siis toimus?

Kevadel soetasin endale uue varustuse. Jooksuriided ja nupud. Vähemasti "minu ajal" öeldi o-jalanõude kohta „nupud“. Orienteerumisriided on vahepealsete aastatega teinud läbi tugeva arengu. Lisaks sellele, et need istuvad paremini seljas (ei ole ainult neljakandilised kokkuõmmeldud tükid), on neil ka eeskujulik disain ja mugav kangas. Tõsi – jooksnud olen nendega vaid treeningul. Aga asi seegi. Nuppude osas oli minu üllatus vastupidine – vahepealse 6 aastaga ei ole mitte midagi muutunud. Ikka sellised nagu olid – kõva tald ja pehmenduseks askeetlik sisetald. Samas – rogainile pidas vastu ja jalg tundis ennast nende sees suurepäraselt. Uut kompassi ma endale ei soetanud, kasutasin vana. Nii jäi kompassi arengu avastamine ära.

Mida ma veel enda jaoks uut leidsin?

Daamidest ja härradest on vahepeal saanud naised ja mehed.

Rajad on läinud tehniliseks. Kui varem oli 5 km rajal 12 KPd, siis nüüd 18-20. Tavajooksja, nagu mina, peletab see kindlasti eemale. Pigem võiks pakkuda teisipäevakul 5 km rada, aga vähem KPsid. Siis julgevad metsa tulla needki, kes tahavad marjakorjamise kõrvalt ka punkte korjata (N21B jm).

Kaardilugemise oskus on nagu jalgrattasõit – mingi aega mööda kui palju tahes, kui korra oled ära õppinud, on asi selge.

Vigu, mida tegin omal ajal, teen ka nüüd. Neist enim esinev oli pidev vasakule kaldumine. Minu treener aasis mind kogu aeg, et mul on vasak külj raskem.

Orienteerujad on sama vahva seltskond kui varem.

Minu ainuke start sel aastal oli TA OK rogain. Seda mitmel põhjusel. Esiteks oli mul vaja orienteerumise pisik ja rogaini võimalikkus maha müüa oma abikaasale ja headele sõpradele.

Teiseks – kuna arstid soovitasid soojalt mul varasügisel jooksmisega mitte kunagi enam tegeleda – andis rogain võimaluse veeta maastikul mõtestatult aega koos orienteerumiskaardiga. Kolmandaks – rogainile ei läinud me võistlema, vaid kontoriinimestena metsa ja kaarti nautima.

Orienteerumise ja rogaini pisiku sain abikaasasse ja sõpradesse süstitud. Nautisime metsas kondamist ja kaardi lugemist. Orienteerumisega on ju see lugu, et rada on täis ülesandeid, kõik on vaja veatult ära lahendada. Saime päris kenasti hakkama, kuniks avastasime, et meie SI-pulk on kuhugi jalutama läinud. Jäädavalt. Tulime seetõttu metsast välja 5 tunniga ja 18 punktiga (KPsid 4). Need punktid, mis pulgal, jäid pulgaga metsa. Eks ma pean nüüd uue pulga soetama, sest järgmisel aastal tahaks osaleda rohkem kui ühel rogainil. Aga avalikult ma enam lubadusi ei anna, sest kunagi ei tea, mida aasta toob.

Mida ma veel sellel suvel avastasin?

Ma ei ihka enam võistluspinget. Saan adrenaliini kätte oma igapäevasest tööst ja kui veedan vaba aega, siis soovin teha seda pingevabalt. Seetõttu ei tunne ma kuidagi pettumust, et tegin vaid ühe stardi. Ja sellegi rogainil.

Minu kõige suurem rõõm möödunud aastast on töö noorte orienteerujate koondisega ja paari tugeva koondise noorega personaalselt. Tundsin, et jõudu mul on ja miks mitte seda välja käia. Võtsin ühendust noortekoondise treeneri Valloga ja meie koostöö sai alguse novembri lõpus Jänedal noortekoondise laagris. Küsisin esimesel õhtul oma seminaril noortelt, miks nad orienteeruvad. Vastuseid oli mitmesuguseid.

Neist kaks põhjust kordusid enamusel – mulle meeldib see seltskond ja ma naudin looduses viibimist. Jagan täielikult nende arvamust.

Orienteerumine on ju hea

tihti avastad, et rumal pea jalad "pehmed", kõht on tühi aina otsa eest seal higi pühi hirmu tunda ei saa aega nii et karu – isu pole kaeda metsas raskusi on palju vahel soo ja vahel kalju teised vales suunas veavad kaasa ületada vaja kõrges rohus aasa kivid peidus võsa sees mäed kõik ümmargused ees kaart – see paneb jälle "pada" õiges suunas pole miskit rada aga rajameister plaanis ikka punktivahet sinna – pikka kui on mõtted omal teel nii kohe karistada saad sa veel märkamata jääb üks auk ja lisaring on paras "pauk" jooksed, seisad, kaarti vaatad vales suunas jälle saapad ees on ristmik, kuhu minna abimees siis näitab – sinna põhjasuunda meeles peab stardist lõpuni sind veab kui tihti silmi temale sa löid ja parandusi suunas sisse töid kõik raskused on seljataga nüüd ja eesmärk polnud medalile püüd see ala ise kaasa tõmbab sind sest metsas oled vaba nagu lind kõnnid, jooksed, aru pead välja löövad sinu head ja vead nii ette võetud sai see tulek kui jooks on läbi – värsind olek ent hea on olla – rahul meel ja oledki siis jälle koduteel ootamas, et varsti juba saab jälle jätta maha tuba ja minna ikka loodusesse siis mis teha, tundub – see on eluviis.

Rein Unt
23.10.2008. a.

dr O-Trops

Bye, Bye ja keerame uue lehe

Iga asi saab ükskord otsa, pillimehel otsa lõppeb ramm. Aasta saab otsa, Ivari Padaril sai abielu otsa, kapoti-Arvoles sõitis auto otsa, maailmast sai raha otsa ja tänasega läheb vanakraami lattu ka Teie doktor.

Tulid mingid mustades ülikondades ja mustade prillidega mehed, ütlesivad, et minus on liiga palju dioksiini, sاران nagu jõulupuu ja varjutan isegi Prantsuse presidendi Nicholas Sarkozy, mis on aga täielik jultumus inimese poolt, kelle rahvas pole maailmale pakkunud mitte ühtegi veinimarki ega suhtle vabalt frantsmannide keeles.

No eksjuus mi. Eks maailmamajanduse olukord ole kõigil närviceeli pingutanud, ent seda olulisem on hetkeks rahuneda, oma sihte korrigeerida ja seejärel uutele karjamaadele kapata. Rasketel aegadel loksuvad väärtused uuesti oma kohale ja inimesed ei käitu enam nagu kukk kanalas, vaid oluliselt ratsionaalsemalt. Igaühes peitub jõud, igaüks suudab, kui ta tahab. Olgu siinkohal ära toodud Tarbijakaitse infotelefon 6291 707. Ausalt öeldes on mul juba ammu kõrini, et jalanõud, mis ma ostan, lagunevad nagu kompost mu jalge all. Või võtame näiteks söögikohad ja pirtsaka teeninduskultuuri, mille eesmärk näis siiani olevat kasseeerida ühe arvega inimese kuupalk. Ei saa ju oodata, kui maasturi liising vajab maksmist. Inimesed hääletavad oma jalgadega ja oma nahhaalsuse tõttu pankrotti sattumist ei pea taga nutma.

Kodanikujuulguses ja ühtsuses peitub jõud. Korruptsiooni ei tule mitte vaikides taluda, vaid kärkides selle käsi väänata. Ja selle asemel, et arvuti taga aega surnuks lüüa, võiks kedagi abivajajat

aidata. Täiesti tasuta. Ja mitte ainult jõulu ajal. Rahaga indulgentsi ikkagi ei osta, see-eest ühistegevusega saab mägesid liigutada. Selles veendusid kõik kevadise prügikoristuskaampaania ajal. Ajapuuduse taha peitumine on täielik narrus, telefonikõne või paari tunni jagu aega leiab alati. *No problem.* Nagu ütleb ühe telesaate juht – hoidkem kokku, meid on vaevalt miljon.

Age kuidas see kõik orienteerumise seotud on? Ega vist olegi. Orienteerumine on ja jääb selles kaootilises maailmas. Nii otses kui kaudses mõttes. Mõnedele mõjub ka meditatsiooni eest ning aitab lahendada igavese küsimuse – kumb oli enne, muna või kana?! Nendel filosoofilistel mõtteriännakutel on omajagu hõljunud ka Dr O-Trops. Sestap olen ma oma kogemuse põhjal pannud kokku väikese meespea, mille järgimine lubab o-päevakuid täiel rinnal nautida:

- vaata kodulehelt kindlasti järgi, kus päevak toimub ja kuidas täpselt kohale saab, vastasel juhul on kõik muu juba mõttetu.
- käi vetsus ära (vajadusel mitu korda), sest tavaliselt hakkab põis starti jõudes pitsitama.
- stardis on mõttekas kaardile ja rajale pilk peale heita, kuigi ka pimedalt peale minemises on oma võlu.
- ära ürita ületada oja, mis on mõeldud ujumiseks, ära langeta puud, mis hiljem purde otstarvet ei täida ja Su keha raskust ei kannata.
- ära haagi end esimese ettejuhtuva kaaslase sappa, sest uskuge mind, ta jookseb hoopis teist rada.
- surnuaia piir ei võrdu hauaplatside piirjoonega.
- valge ala o-kaardil ei ole lage plats, ei ole kunagi olnud.
- kui läheb hämaraks, siis on suur tõenäosus, et finiš on suletud ja mingit suurepärasust aega enam ei püüa.
- lõpetades säilita väärikus ka siis, kui näed välja nagu mudaravilas käinud.
- halba tulemust aja nohu või ebatäpse kaardi kaela.

Nii lihtne see ongi. Doktor on surnud, elagu uus doktor.

Olge mõnusad!

Eesti noorte ja juunioride koondise koostamise alused suusaorienteerumises

2009. a.

1. Juunioride MM, Rootsisis 30.01.-08.02.2009

Koondise maksimaalne suurus on 3 võistlejat M20 klassis ja 1 võistleja N20 klassis.

Kontrollvõistlused on Eesti MV lühirada ja tavarada 27.-28.12.2008 Ebavere ning Põlva MV lühirada ja lühendatud tavarada 03.-04.01.2009 Värskas.

2. Noorte EM, Rootsisis 30.01.-08.02.2009

Koondise maksimaalne suurus on 3 võistlejat M17 klassis ja 2 võistleja N17 klassis.

Kontrollvõistlused on Eesti MV lühirada ja tavarada 27.-28.12.2008 Ebavere ning Põlva MV lühirada ja lühendatud tavarada 03.-04.01.2009 Värskas.

LISATINGIMUSED

- koondised koostab treenerite nõukogu arvestades kontrollvõistlusi ja teisi tulemusi;
- koondise koostamisel arvestatakse neid sportlasi, kes on hiljemalt 30.11.2008 teatanud oma soovist kandideerida koondisesse Raul Kudrele;
- EOL tasub võistlejate osavõtumaksud. Sõidukulud tasub iga võistleja koduklubi EOL-i poolt väljastatud arve alusel;
- EOL kannab koondise treeneri osalemise ja reisikulud.
- Treenerite nõukogu (Raul Kudre, Mati Ojandu, Kuno Rooba, Raivo Rõõm) võib vastava sportliku taseme puudumisel finantseeritavat koondist vähendada.
- Treenerite nõukogul on õigus ka koondise suurust suurendada ja lähetada lisatud sportlasi võistlustele omafinantseerimisel.
- Koondise koosseisud kinnitab EOL juhatus.

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskuutsete avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
 - 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
 - 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
 - 1.4. suurus kuni A4 500 kr.
- (korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskuutsete reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7 värviline 400 kr.

2.2. suurus kuni A6

värviline 800 kr.

2.3. suurus kuni A5

värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4

värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagaküljel)

A4 värviline 4000 kr.
(kordusreklaami avaldamine -30%).

Eesti Orienteerumislüüdi liikmetele on reklaami avaldamisel soodustus -50%.
Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

JUHATUSE otsused

24.10.2008

Otsus nr. 640. Kinnitada järgmiste 2009. aasta EOL võistluste toimumisajad: 50. **Jüriööjooks** 25.04. *Killingi-Nõmme*
Baltic Junior Cup 26.-27.09. *Haanja*
Suunto Games 3.-4.10. *Läsna*

Otsus nr. 641. Esitada EOL-i üldkogule kinnitamiseks suusaorienteerumise 2009.

aasta eelarve.

Otsus nr. 642. Kinnitada 2009. aasta SO koondiste koostamise alused.

Otsus nr. 643. Kinnitada ajakirja Orienteeruja 2009. aasta väljaantavate numbrite arvuks kuus ja aastatellimuse maksumuseks 220 krooni.

Otsus nr. 644. Kinnitada EOL 2009. aasta litsentsijuhend.

Otsus nr. 645. Kinnitada EOL 2009. aasta edetabelijuhend.

25.10.2008

Otsus nr. 646. Kinnitada EOL võistlusena 2009. aasta kalenderplaanis

Eesti karikavõistlused siseorienteerumises, 29.03.2009, Tallinn Lasnamäe Spordihall

10.11.2008

Otsus nr. 647. Kinnitada EOL-i koondiste riiete pakkumise võitjaks soodsaima pakkumise teinud firma Seefeld OÜ (kaubamärk Craft varustus) ja alustada firmaga läbirääkimisi lepingu sõlmimiseks.

11.11.2008

Otsus nr. 648. Kinnitada EOL-i 2008. aasta edetabel ja edetabelivõitjad.
Otsus nr. 649. Kinnitada

EOLi 22.-23.11.2008. a. Jänedal toimuva üldkogule päevakord.
Otsus nr. 650. Kinnitada EOLi 22.-23.11.2008. a. Jänedal toimuva üldkogule kodukord.
Otsus nr. 651. Kinnitada 22.-23.11.2008. a. EOLi Üldkogul autasutatavad.

21.11.2008
Otsus nr. 652. Kinnitada EOL-i 2010. aasta võistluste korraldajateks:

Balti MV, OK Ilves, *Selgise-Välgi*
Eesti MV tavarada ja noorte/veteranide teade, OK Ilves, *Selgise-*

Välgi

Eesti MV lühirada ja MN21 teade, OK Võro, *Kantsi*

Eesti MV sprint, SK Tallinna Kompas, *Tallinn*

Eesti MV öine, *Uljaste*, Rakvere OK

Eesti MV pikk rada, OK Kape, *Kääriku*

51. Jüriööjooks, Valgamaa SL, *Tõrva*
Suunto Games, OK Põlva Kobras, *Hatiku*

Otsus nr. 653. Esitada RO arengukava 2009-2012 EOL üldkogule kinnitamiseks.

Talvine võistluskalender 2009

Jaanuar

3	Põlva maakonna MV	Mikitamäe
4	Põlva maakonna MV	Mikitamäe
10	Tallinna MV mäрге SO WMOC	Pirita Abtenau, Austria
11	SO WMOC	Abtenau, Austria
17	Sise-O 2009 3.osavõistlus	Audentese Spordihall
25	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
26	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
27	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
28	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
29	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
30	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi
31	SO juunioride MM ja noorte EM	Dalarna, Rootsi

Veebruar

1	Sise-O 2009 4.osavõistlus SO juunioride MM ja noorte EM	TTÜ spordihoone Dalarna, Rootsi
7	EMV SO lühirada	Mägede küla
8	EMV SO märketeade	Mägede küla
22	EMV SO sprint	Aravete
28	Sise-O 2009 5.osavõistlus Eestimaa Talimängud SO sprint	Võru Spordihall Valgjärve

Märts

1	Sise-O 2009 6.osavõistlus Eestimaa Talimängud SO lühirada	Tartu Spordihall Küka
3	SO MM	Rusutsu, Jaapan
4	SO MM	Rusutsu, Jaapan
5	SO MM	Rusutsu, Jaapan
6	SO MM	Rusutsu, Jaapan
7	SO MM	Rusutsu, Jaapan

Eestimaa XI TALIMÄNGUD

Talimängudel osalevad Eesti maakondade, valdade ja linnade võistkonnad.

Eelturniirid - males, kabes, lauatenнисes, naiste ja meeste korvpallis: 17.-18. jaanuaril 2009.a.

Finaalvõistlused 27. veebruar - 1. märts 2009.a. Põlvas

FINAALVÕISTLUSED	27. VEEBRUAR	28. VEEBRUAR	I. MÄRTS	
Mängude avamine	20.00			Jalgpallistaadion
Korvpall (mehed)	13.00	9.00	9.00	Mesikäpa Hall
Korvpall (naised)	16.00	9.00	9.00	Põlva Spordikeskus
Jalgpall (noored)	14.00	10.00		Jalgpallistaadion
Lauatennis	15.00	10.00	9.00	Põlva Keskkool
Suusatamine	16.00	11.00		Mammaste
Male		11.00	9.00	Põlva ÜG
Kabe		11.00	9.00	Põlva ÜG
Suusaorienteerumine		15.00	11.00	Valgjärve, Küka
Matk kõigile			12.00	Mammaste
Mängude lõpetamine			15.30	Mesikäpa Hall

www.joud.ee

44
MÜÜTILIST
JÄRVE

7
PÕNEVAT
TUNDI

3
VAPRAT
SÕPRA

WINTER **XDREAM 5**

NIKE esitleb **SEIKLUSKLUBI XDREAM** korraldab **WINTER XDREAM 5** seikluse

peaosades SINA JA SINU KAKS SÕPRA 44 KURTNA JÄRVE VAHEL kõrvalosades PRAKSUV JÄÄ JA VÕIDUJANULISED KONKURENDID
toimumiskoht 1. VEEBRUAR 2009 KELL 10.00, PANNJÄRVE TERVISESPORDIKESKUS, KURTNA JÄRVISTU liikumisviis VABAL VALIKUL —
JALGSI, SUUSKADEL, UISKUDEL, RATASTEL, RÄÄTSADEL, KELGUGA ... osalejad 3-LIIKMELISED MEESTE, NAISTE JA SEGAVÕISTKONNAD